

Abdullah b. Ahmed el-Havil

olakšano poimanje tevhida

Abdullah b. Ahmed el-Havil

Olakšano poimanje tevhida

Naslov originala:

التوحيد الميسر
عبد الله بن أحمد الخويل

Prijevod:	Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.
Redaktor:	
Lektor:	Sandra Đurić, prof.
Korektura i DTP:	
Dizajn:	
Izdavač:	Stichting, Džemat Hidžra, Niderland
Štampa:	

Tiraž: 1.000 primjeraka

Abdullah b. Ahmed el-Havil

Olakšano poimanje tevhida

Predgovor

Abdullah b. Abdur-Rahman el-Džibrin

Halid b. Abdullah el-Muslih

Stichting, 2007.

Predgovor istaknutog učenjaka Abdullaha b. Abdur-Rahmana el-Džibrina

Allaha hvalim i Njemu se zahvaljujem. Donosim salavat i selam na Muhammeda, njegovu porodicu i sve njegove ashabe. A zatim:

Čitao sam ovo djelo “Olakšano poimanje tevhida”, koje je priredio šejh Abdullah b. Ahmed el-Havil, i vidio da je korisno djelo. Sadrži značenje tevhida, značenje ibadeta, njegove vrijednosti, vrste ibadeta koje se moraju upućivati samo Allahu, dželle dželaluhu, s primjerima. Spomenute su neke vrste širka i ono što se širkom umanjuje od suštine tevhida. Zbog toga preporučujem štampanje ovog djela i njegovu podjelu u zemljama u kojima su mnogo zastupljeni svi oblici širka usljed neznanja i slijepog slijedenja, možda Svevišnji Allah okoristi njime onoga kome On želi dobro.

Neka je salavat i selam na našega vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

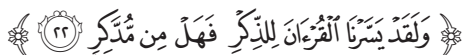
25. 3. 1425. h.g.

Abdullah b. Abdur-Rahman el-Džibrin

Predgovor istaknutog učenjaka Halida b. Abdullaha el-Musliha

Hvaljen neka je Allah, Gospodar svih svjetova. Donosim salavat i selam na onoga koji je poslan kao milost svim svjetovima, našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve njegove ashabe. A zatim:

Čitao sam ono što je napisao naš brat šejh Abdullah b. Ahmed el-Havil u djelu “Olakšano poimanje tevhida” i mnogo me je obradovalo kada sam vidio lahak pristup ovom itekako bitnom znanju. Uistinu je olakšavanje onome koji traži znanje jedan od ciljeva Šerijata. Zbog toga je i Svevišnji Allah rekao:

“A Mi smo Kur’an učinili dostupnim za učenje napamet i pouku, pa ima li ikoga ko bi pouku primio?” (Prijevod značenja El-Kamer, 22.)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “*Vi ste, doista, poslani samo da olakšavate, a niste poslani da otežavate*”, kao što je došlo u “Sahihu” u hadisu Ebu Hurejre, radijallahu anh. I, također, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “*Uistinu me Allah nije poslao kao tvrdoglavoga i onoga koji pretjerano zahtijeva, već me je poslao kao onoga koji poučava i olakšava*”, kao što je došlo kod imama Muslima u hadisu Džabira, radijallahu anh.

Tako da je ovaj blagoslovljeni Šerijat općenito izgrađen na olakšici, bilo po pitanju znanja kojem poučava ili rada kojeg zahtijeva, i kao takav dovoljan je svim ljudima.

Ovo što je učinio naš brat šejh Abdullah dobro je djelo, na kojem mu se treba zahvaliti. Naročito zbog toga što je ovim djelom olakšao pristup osnovi svakog znanja – *znanja o tevhidu* – putem kojeg čovjek saznaje Allahovo pravo kod njega, a u kojem je popravak i dunjaluka i ahireta.

Allaha molim za spas i podršku u riječima i djelima, nama i njemu, i da dâ koristi od ovog hvale vrijednog truda.

Halid b. Abdullah el-Muslih

10. 5. 1424. h.g.

Uvod

Hvaljen neka je Allah, Gospodar svih svjetova. Neka je salavat i selam na pečata svih vjerovjesnika i poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve njegove ashabe. A zatim:

Ovo je korisni sažetak koji u sebi sadrži najbitnija pitanja i značajne koristi iz poglavlja o *tevhidu* bez kojeg Svevišnji Allah neće primiti nijedno djelo i bez čijeg ostvarenja Allah nije zadovoljan čovjekom.

Ovaj sažetak sadrži ograničenja, pravila, podjele koje čitatelju približavaju raštrkano, ograničavaju općenito i olakšavaju mu pamćenje. Budući da se neka stvar i ne može spoznati osim sa upoznavanjem njene suštine i njene suprotnosti, nastojao sam da pojasnim suštinu tevhida, njegovih osnova, vrsta, a zatim sam prešao na spominjanje suprotnosti tevhida, a to je širk –višeboštvo, pa sam ga pojasnio, kao i njegove oblike, vrste i propise.

Ljepota i vrijednost tevhida ne mogu doći do izražaja sve dok se ne spozna širk i njegova opasnost. Pored ovih oblasti, u ovome sažetku, pridodao sam pojedina poglavlja koja mora poznavati svaki muvehhid.

Trudio sam se u redosljedu problematike i njenoj podjeli. Koristio sam granice i definicije, spominjući ukratko dokaze za iste kako bi ovaj sažetak bio lahak za pamćenje i razumijevanje. Čuvao sam se zamornog oduljivanja i pretjeranog skraćivanja, učinivši ovo djelo sredinom između toga dvoga, pa ako budem pogodio, to je od Allaha Jedinog, a ako budem pogriješio, to je od mene samog i šejtana.

Ovaj sažetak skupio sam iz knjiga islamskih učenjaka, muvehhida, i nazvao sam ga “Olakšano poimanje tevhida”, moleći Svemoćnog

Gospodara da dadne koristi u njemu i da podari da bude na vagi mojih dobrih djela na Danu kada Ga sretnem.

Neka je salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Abdullah b. Ahmed el-Havil

Rijad, 345169, P. O. Box 11381

Mobilni: 0558850025

Alhaweel@hotmail.com

Značenje tevhida

Jezičko značenje: infinitiv glagola *vehhade-juvehhidu-tevhiden*, učiniti određenu stvar jednom, izdvojiti je između ostalih stvari.

Primjer: Kada kažeš: “Neka niko osim Muhammeda ne izlazi iz kuće.” Na ovaj način izdvojio si Muhammeda od ostalih ljudi i dozvolio samo njemu da izađe iz kuće.

Ili kada kažeš: “Neka niko osim Halida ne ustaje sa skupa.” Na ovaj način izdvojio si Halida i samo njemu dozvolio da ustane sa skupa.

Šerijatsko značenje: Izdvajanje Uzvišenog Allaha u:

1. rububijetu (stvaranju, vladanju i održavanju),
2. uluhijetu (obožavanju) i
3. imenima i svojstvima.

Podjela tevhida

Dakle, postoje tri vrste tevhida:

1. tevidu er-rububije,
2. tevidu el-uluhije i
3. tevidu el-esma'i ves-sifat.

Značenje tevhida er-rububije: Izdvajanje Uzvišenog Allaha u:

1. stvaranju,
2. vladanju i

3. održavanju.

Ili kraće rečeno, izdvajanje Uzvišenog Allaha u djelima svojstvenim samo Njemu.

Primjer djela svojstvenih Uzvišenom: stvaranje, opskrbljivanje, oživljavanje i usmrćivanje, spuštanje kiše, davanje da niče rastinje i dr.

Dokazi za tevhid er-rububijje:

﴿أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ﴾

"Samo On stvara i upravlja!" (Prijevod značenja El-E'araf, 54.)

﴿وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾

"Samo Allahu pripada vlast na nebesima i na Zemlji..." (Prijevod značenja Ali Imran, 189.)

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يَدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا نُنْفِقُونَ﴾

"Upitaj: 'Ko vas hrani s neba i iz zemlje, čije su djelo sluh i vid, ko stvara živo iz neživog, a pretvara živo u neživo, i ko upravlja svim?' – 'Allah!' – reći će oni – a ti reci: 'Pa zašto Ga se onda ne bojite?'" (Prijevod značenja Junus, 31.)

Značenje tevhida el-uluhijje (tevhid el-'ibade): Izdvajanje Uzvišenog Allaha u djelima ljudi, tj. u njihovom obožavanju Njega Uzvišenog.

Primjer djela kojima se obožava Allah: namaz, post, hadždž, oslonac, zavjet, strah, nada, ljubav i dr.

Dokazi za tevhid el-uluhijje:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

“Džinne i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju!” (Prijevod značenja Ez-Zarijat, 56.)

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾

“I Allahu se klanjate i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte!” (Prijevod značenja En-Nisa', 36.)

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

“Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali a da mu nismo objavili: ‘Nema boga osim Mene, zato se Meni klanjajte!’” (Prijevod značenja El-Enbija', 25.)

Značenje tevhida el-esma'i ves-sifat: Opisivanje Uzvišenog Allaha onako kako se On sam opisao u Svojoj Knjizi i kako Ga je opisao Njegov Poslanik od svojstava savršenstva i uzvišenosti, bez *tekjifa* – govora o kakvoći tih svojstava, *temsila* – poistovjećivanja i poređenja Allahovih svojstava sa svojstvima stvorenja i obratno, *tabrifa* – izokretanja značenja tih svojstava i *t'atila* – negiranja samih svojstava.

Dokazi za tevhid el-esma'i ves-sifat:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

“Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Prijevod značenja Eš-Šura, 11.)

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا

كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

“Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena – kako budu radili, onako će biti kažnjeni!” (Prijevod značenja El-E'araf, 180.)

Značajne koristi

Prva: Sve tri vrste tevhida međusobno su povezane. Svaka vrsta neodvojiva je od druge, tako da onaj koji dođe s jednom vrstom tevhida, a ne dođe s drugom, nije vjernik.

Druga: Neophodno je znati da su nevjernici, protiv kojih se borio Allahov Poslanik, priznali i vjerovali u tevhid er-rububijje. Vjerovali su da je Allah Taj Koji stvara i opskrbljuje, usmrćuje i oživljava, daje korist i štetu, Onaj Koji sve održava i uređuje. Međutim, s ovom vrstom tevhida nisu postali vjernici. Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ ۗ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴾ (31)

“Upitaj: ‘Ko vas hrani s neba i iz zemlje, čije su djelo sluh i vid, ko stvara živo iz neživog, a pretvara živo u neživo, i ko upravlja svim?’ – ‘Allah!’ – reći će oni – a ti reci: ‘Pa zašto Ga se onda ne bojite?’” (Prijevod značenja Junus, 31.)

Treća: Tevhid el-uluhijje bio je razlog slanja poslanika. On je temelj na kome se grade sva djela i ukoliko se on ne ostvari, nijedno djelo neće biti primljeno, već će biti sva ništavna. S njegovim neostvarenjem javlja se njegova suprotnost, a to je širk, pripisivanje Allahu druga u ibadetu. Budući da je zbog ovog tevhida trajala neprestana borba između poslanikâ i njihovih naroda, neophodno mu je posvetiti veliku pažnju, dobro shvatiti njegove temelje i izučiti pitanja vezana za njega.

Značaj i vrijednost tevhida

1. Tevhid je najznačajniji temelj islama. Nemoguće je da čovjek uđe u islam i postane musliman a da ne posvjedoči u tevhid, Allahovu jednoću, i prizna da je samo Uzvišeni Allah dostojan obožavanja, negirajući na taj način svojsvo božanstva svemu drugom mimo Njega.

Allahov Poslanik je rekao: *“Islam je sagrađen na pet stvari:*

- *svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik,*
- *obavljanju namaza,*
- *davanju zekata,*
- *postu mjeseca ramazana i*
- *obavljanju hadždža.”¹*

2. Tevhid je prva i najznačajnija obaveza čovjeka. On je ispred svakog djela i obaveze zbog svog velikog položaja i važnosti. Prvo čemu se poziva jeste upravo tevhid.

Allahov Poslanik, šaljući Muaza u Jemen, rekao mu je: *“Doći ćeš narodu od sljedbenika Knjige, pa, neka bude prvo čemu ćeš ih pozivati svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha”,* dok u drugom predanju stoji: *“...tevhid u Allaha.”²*

3. Nijedno djelo neće biti primljeno bez tevhida. On je uvjet ispravnosti i primanja svih djela. Sva takva djela ne mogu se smatrati ibadetom osim s tevhidom, kao što se i namaz ne može smatrati namazom bez čistoće. Tako, ukoliko se u djelima nađe širka, on će ih pokvariti i uništiti kao što će i nečistoća, ukoliko se pojavi nakon prethodno uzete čistoće, pokvariti istu. Ibadet bez tevhida biva širkom i kao takav ništavan je, i njegov počinitelj bit će od vječnih stanovnika Vatre.

4. Tevhid je razlog upute i sigurnog života na dunjaluku i ahiretu. Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ﴾

“Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s nasiljem ne miješaju; oni će biti na Pravom putu.” (Prijevod značenja El-En'am, 82.)

¹ Muttefekun alejh

² Muttefekun alejh

Značenje nasilja u ovom ajetu jeste širk, mnogoboštvo, kao što je to protumačio i pojasnio Allahov Poslanik.³

Mnogoboštvo je najveće nasilje, dok je tevhid najveća pravda.

5. Tevhid je razlog ulaska u Džennet i spasa od Vatre.

Allahov Poslanik je rekao: *“Ko posvjedoči da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, i da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik, i da je Isa Allahov rob i Njegov poslanik, Riječ koju je On poslao Merjemi i duša od Njega, i da je Džennet istina, i da je Džehennem istina, Allah će ga uvesti u Džennet ma kakva bila njegova djela.”*⁴

Također je rekao: *“Uistinu je Allah zabranio Vatri onoga koji kaže ‘la ilahe illallah’ želeći time samo Allahovo zadovoljstvo.”*⁵

6. U tevidu je spas od dunjalučkih i ahiretskih patnji.

Istaknuti učenjak Ibnul-Kajjim, rahmetullahi alejh, kaže: “Tevhid je utočište kako svojim sljedbenicima tako i protivnicima.

Što se tiče onih koji se suprotstavljaju tevidu, on im je utočište i zaštita od dunjalučkih patnji i teškoća:

﴿ فَإِذَا رَكَبُوا فِي الْفَلَكَ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا بَجَحْتُهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴾

“Kad se u lađe ukrcaju, iskreno se mole Allahu, a kad ih On do kopna dovede, odjednom druge Njemu ravnim smatraju.” (Prijevod značenja

El-Ankebut, 65.)

Dok sljedbenicima predstavlja zaštitu od dunjalučkih i ahiretskih patnji i teškoća. To je Allahov zakon za vjernike. Ništa ne može otkloniti dunjalučke teškoće i tegobe kao tevhid. Zbog toga je i dova za otklanjanje nevolje sačinjena upravo iz samog tevhida. Zar nije i dova Zun-Nuna, koji se našao u nevolji, bila ispunjena tevidom, nakon koje mu je Uzvišeni podario izlaz iz njegove nevolje.

³ Buharija, 2/484, u hadisu Ibn Mes'uda.

⁴ Muttefekun alejh

⁵ Muttefekun alejh

Ništa kao širk ne može ljude odvesti u probleme, dok ništa kao tevhid ne može ih sačuvati istih.

7. U tevidu je mudrost stvaranja ljudi i džinna.

Uzvišeni kaže:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ ﴾

“Džinne i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju!” (Prijevod značenja Ez-Zarijat, 56.)

Poslanici nisu slati, niti knjige objavljivane, niti propisivani zakoni, niti stvarana stvorenja osim zbog robovanja Allahu, Jednom i Jedinom.

La ilahe illallah

Dokaz za ove riječi:

Uzvišeni Allah kaže:

﴿ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾

“Allah svjedoči da nema drugog istinskog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. – Nema istinskog boga osim Njega, Silnog i Mudrog!” (Prijevod značenja Ali Imran, 18.)

Također kaže:

﴿ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴾

“Znaj da nema istinskog boga osim Allaha!” (Prijevod značenja Muhammed, 19.)

Značenje ovih riječi:

“Nema drugog istinskog boga osim Allaha.”

Druga neispravna, često upotrebljavana značenja:

1. **Nema boga osim Allaha.** Ovo značenje je neprecizno, jer činjenica je da postoje božanstva koja se obožavaju, iako toga nisu dostojna. Osim toga, ukoliko ne bismo naglasili “istinskog boga”, moglo bi se shvatiti da se Uzvišeni Allah može obožavati na istinski i na neistinski način, odnosno ispravno i neispravno, što je pogrešno.

2. **Nema stvoritelja mimo Allaha.** Također, i ovo značenje je neprecizno i ono je samo jedan dio ispravnog značenja riječi *la ilahe illallah*, jer ukoliko bi ovo bilo pravo značenje tih riječi, ne bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, ratovao protiv svog naroda, Kurejšija, koji su priznavali Allaha, subhanehu ve te'ala, za Istinskog Stvoritelja.
3. **Nema vladara mimo Allaha.** I ovo značenje je nepotpuno i njime se ne namjerava značenje riječi *la ilahe illallah*, jer ukoliko bi se Uzvišeni Allah i smatrao jedinim Vladarom i Onim Koji svima sudi, a pored njega obožavao se drugi, ne bi se postigao tevhid, Allahova, subhanehu ve te'ala, jednoća.

Sastavni dijelovi riječi *la ilahe illallah*:

1. Negacija – **nema istinskog boga.**

Tj. da negiraš činjenje ibadeta bilo kome drugom mimo Allaha.

2. Potvrda – **osim Allaha.**

Tj. da potvrdiš dostojnost ibadeta samo Uzvišenom Allahu, Jedinom Koji nema sudruga.

Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ﴾

“Onaj koji ne vjeruje u taguta” – ovo je negacija, dok su riječi:

﴿وَيُؤْمِنُ بِاللَّهِ﴾

“a vjeruje u Allaha” - potvrda,

﴿فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى﴾

“drži se za najčvršću vezu.” (Prijevod značenja El-Bekare, 256.)

Također, riječi Uzvišenog:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ﴾

“A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: “Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate” – ovo je negacija, dok su riječi:

﴿إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيِّدِي﴾ (١٧)

“ja se klanjam samo Onome Koji me je stvorio” – potvrda, “jer će mi On, doista, na Pravi put ukazati.” (Prijevod značenja Ez-Zuhruf, 26. -27.)

Kada će čovjeku koristiti riječi *la ilahe illallah*?

1. Kada spozna njihovo značenje.
2. Kada bude radio po onome što one zahtijevaju i čemu pozivaju, a to je činjenje ibadeta samo Allahu, subhanehu ve te'ala, i ostavljanje ibadeta svemu drugom mimo Njemu, subhanehu ve te'ala.

Šarti (uvjeti ispravnosti) riječi *la ilahe illallah*

Riječi *la ilahe illallah* neće ništa koristiti onome ko ih izgovori sve dok ne bude posjedovao stvari koje utječu na ispravnost ovih riječi. Ti uvjeti su:

1. Znanje suprotno neznanju, tj. znanje o značenju riječi *la ilahe illallah*, s negacijom i potvrdom. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

“Znaj da nema istinskog boga osim Allaha!” (Prijevod značenja Muhammed, 19.)

2. Ubjeđenje suprotno sumnji, tj. da onaj koji izgovara riječi *la ilahe ilallah* bude potpuno ubijeđen da je Allah, subhanehu ve te'ala, jedini istinski bog dostojan obožavanja. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ

وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ﴾ (١٥)

“Pravi vjernici su samo oni koji u Allaha i Poslanika Njegova vjeruju, i poslije više ne sumnjaju, i bore se na Allahovom putu imecima svojim i životima svojim. Oni su iskreni!” (Prijevod značenja El-Hudžurat, 15.)

3. Iskreno ispovijedanje suprotno suparništvu, tj. da čovjek sve vrste ibadeta iskreno ispovijeda samo Allahu, subhanehu ve te'ala, i da ništa od toga ne uputi nekome drugom mimo Njega Uzvišenog. Dokaz za ovo su riječi Allaha, subhanehu ve te'ala:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾

“A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju.” (Prijevod značenja El-Bejjina, 5.)

4. Istinitost suprotna laži, tj. da iskreno izgovaraš ove riječi tevhida, a tvoj jezik potvrđuje ono što je u tvom srcu. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿الْعَمَلُ ۙ أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۚ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ فَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِينَ﴾

“Elif-lam-mim. Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: ‘Mi vjerujemo’, i da u iskušenje neće biti dovedeni? A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu.” (Prijevod značenja El-Ankebut, 1.-3.)

5. Ljubav suprotna mržnji, tj. da izgovaraš ove riječi s ljubavlju prema Allahu, subhanehu ve te'ala, i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, i ljubavlju prema ovim riječima i onome čemu one pozivaju i na šta upućuju. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾

“Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli, ali pravi vjernici još više vole Allaha.” (Prijevod značenja El-Bekare, 165.)

6. Prihvatanje suprotno odbacivanju, tj. da obožavaš samo Allaha, subhanehu ve te'ala, pokoravajući se Njegovom šerijatu, da vjeruješ u taj šerijat i smatraš ga jedinom istinom. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلَمُوا لَهُ﴾

"I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se..." (Prijevod značenja Ez-Zumer, 54.)

7. Pokoravanje suprotno suprotstavljanju, tj. da prihvatiš ove riječi *la ilahe illallah*, da prihvatiš njihovo značenje, a ono je iskreno obožavanje samo Allaha, subhanehu ve te'ala, i ostavljanje bilo kojeg vida obožavanja nekoga drugog mimo Njega Uzvišenog. Dokaz za ovo su riječi Allaha, subhanehu ve te'ala:

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ آيَاتُنَا لَنَرِكُوهَا إِيَّاهِنَا لَشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾﴾

"Kad im se govorilo: 'Samo je Allah Bog!' – oni su se oholili i govorili: 'Zar da napustimo božanstva naša zbog jednog ludog pjesnika?!'" (Prijevod značenja Es-Saffat, 35.-36.)

8. Negiranje svega što se obožava mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, tj. da se odrekneš svakog vida ibadeta upućenog nekome drugom mimo Uzvišenom Allahu i da smatraš takav ibadet ništavnim. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِرْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا﴾

"Onaj ko ne vjeruje u taguta, a vjeruje u Allaha – drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti." (Prijevod značenja El-Bekare, 256.)

!!!

Svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, Allahov poslanik

Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ (128)

“Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Prijevod značenja Et-Tevba, 128.)

Također, riječi Uzvišenog:

﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ﴾

“I Allah zna da si ti, zaista, Njegov poslanik!” (Prijevod značenja El-Munafikun, 1.)

Značenje ovog svjedočenja jeste čvrsto ubjeđenje u istinitost onoga što se očituje jezikom, a to je da je Muhammed, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, Allahov rob i Allahov poslanik poslan džinnima i ljudima.

Sastavni dijelovi ovog svjedočanstva:

1. Priznavanje njegovog, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, poslanstva. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ﴾

“Muhammed je Allahov poslanik.” (Prijevod značenja El-Feth, 29.)

2. Uvjerenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, Allahov rob i da on sam ne posjeduje nikakva svojstva božanstva. Dokaz za ovo jeste to što ga je Uzvišeni Allah nazvao robom na najčasnijim mjestima. Jedno od njih je i vrijeme molitve:

﴿ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِيَدًّا ﴾

“A kad je Allahov rob ustao da Mu se pomoli, oni su se u gomilama oko njega tiskati stali.” (Prijevod značenja El-Džinn, 19.)

Tako da je Muhammed, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, poslanik koji se ne utjerava u laž i rob koji se ne obožava.

Uvjeti ispravnosti ovog svjedočanstva i ono na što ono upućuje:

1. vjerovanje u ono o čemu nas je obavijestio,
2. pokoravanje u onome što nam je naredio,
3. nepribližavanje onome što nam je zabranio i upozorio na njega,
4. neobožavanje Allaha, subhanehu ve te'ala, osim onako kako je to on činio i kako nam je naredio.

Širk

Jezičko značenje: pripisivanje, izjednačavanje i upoređivanje.

Šerijatsko značenje: izjednačavanje nekoga drugog mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, s Allahom u onome što je svojstveno samo Njemu, subhanehu ve te'ala.

Vrste širka

Veliki širk je svako djelo koje je Uzvišeni Allah ili Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, nazvao širkom, a koje svoga počinitelja izvodi iz vjere.

Mali širk je svako djelo, postupak ili riječ, koje se u Šerijatu naziva širkom ili kufrom, a koje ne izvodi svoga počinitelja iz vjere.

Razlika između velikog i malog širka

Veliki širk:

1. izvodi iz vjere,
2. počinitelj će vječno boraviti u Vatri,
3. poništava sva djela,
4. ohalaljuje krv i imetak svoga počinitelja.

Mali širk:

1. ne izvodi iz vjere,
2. počinitelj neće vječno boraviti u Vatri ako uđe u nju,
3. ne poništava sva djela, već samo ono pri kojem se nađe,

4. ne čini dozvoljenim krv i imetak počinitelja.

Vrste velikog širka

Postoje četiri vrste velikog širka:

- *Širk u dovi*, za koji Uzvišeni Allah kaže:

﴿ فَإِذَا رَكَبُوا فِي الْفَلَكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴾

“Kad se u lađe ukrcaju, iskreno se mole Allahu, a kad ih On do kopna dovede, odjednom druge Njemu ravnim smatraju.” (Prijevod značenja El-Ankebut, 65.)

- *Širk u nijjetu*, želji i namjeri. Uzvišeni Allah kaže:

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴾
﴿ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّكَارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾

“Onima koji žele život na ovom svijetu i ljepote njegove – Mi ćemo dati plodove truda njihova i neće im se u njemu ništa prikratiti. Njih će na onom svijetu samo vatra peći; tamo neće imati nikakve nagrade za ono što su na Zemlji radili i bit će uzaludno sve što su učinili.” (Prijevod značenja Hud, 15.-16.)

- *Širk u pokornosti*, o čemu Uzvišeni Allah kaže:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمُّرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾

“Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje i Mesiha, sina Merjemina, a naređeno im je da se samo jednom Bogu klanjaju – nema boga osim Njega. On je vrlo visoko iznad onih koje oni Njemu ravnim smatraju.” (Prijevod značenja Et-Tevba, 31.)

Značenje ove vrste širka jeste pokoravanje učenim i pobožnim u grijehu, a ne dozivanje istih i traženje pomoći od njih, kao što je to pojasnio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, Adiju b. Hatimu, radijallahu te'ala anh, kada je rekao Allahovom Poslaniku: “Mi ih (učene i pobožne) nismo obožavali!” Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, mu je pojasnio da je njihov ibadet bio oličen u pokoravanju učenim i pobožnim u grijesima.⁶

– *Širk u ljubavi*, a dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ﴾

“Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli...” (Prijevod značenja El-Bekare, 165.)

Primjeri velikog i malog širka

Primjeri velikog javnog širka: klanje, prinošenje žrtve u nečije drugo ime mimo Allahovog, subhanehu ve te'ala, imena; zavjetovanje u nečije drugo ime mimo Allahovog; traženje pomoći od nekog drugog pored Allaha, subhanehu ve te'ala.

Primjeri velikog skrivenog širka: širk munafika, licemjera i njihovo pretvaranje, skriveni strah od nekoga drugog mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, u stvarima u kojima se treba boriti samo Njega Uzvišenog.

Primjeri malog javnog širka: zaklinjanje u nečije drugo ime mimo Allahovog, subhanehu ve te'ala, imena; riječi: “Ono što hoće Allah i ti”; riječi: “Da nije Allaha i tog čovjeka”.

⁶ Tirmizi, 3094.

Primjeri malog skrivenog širka: malo trenutno licemjerstvo, optimizam i pesimizam ma osnovu ptica, loših predznaka i sl.

Korisna dova za zaštitu od širka

Od Ebu Muse, radijallahu te'ala anh, prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, obratio nam se jedan dan rekavši: 'O ljudi, čuvajte se ovog širka! Uistinu je skriveniji od mravljeg hoda.' Uzvišeni Allah je dao da neko upita Allahovog Poslanika: 'Kako da se čuvamo nečega što je skrivenije od mravljeg hoda?' Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, odgovorio je: 'Recite: -*Allahumme inna ne'uzu bike en nušrike bike šejen na'lemuhu, ve nestagfrike lima la na'lemuhu! – Gospodaru naš! Utječemo Ti se od toga da Ti pripišemo sudruga u nečemu (da Ti učinimo širk) znajući za to, i molimo Te za oprost od onoga što Ti učinimo ne znajući za to!*'"⁷

Historijat širka

Tevhid, priznavanje Allahove, subhanehu ve te'ala, jednoće, osnova je kod Ademovih sinova, ljudskog roda, dok je širk taj koji se pojavio i ušao među njih, kao što Ibn Abbas, radijallahu te'ala anh, kaže: "Između Adema i Nuha bilo je deset stoljeća. Sva su bila na tevhidu."

Prvi širk dogodio se u Nuhovom narodu kada su pretjerali po pitanju dobrih, pobožnih ljudi. Prvo su ih naslikali i sačinili njihove kipove kao bi se prisjećali njih i njihovog ibadeta, a zatim, nakon što je ta generacija izumrla, došla je generacija koja je iste kipove dobrih ljudi uzela za svoja božanstva, zbog čega im je Uzvišeni Allah poslao Nuha, alejhis-salam, da ih pozove u čisti tevhid.

U Musaovom, alejhis-salam, narodu širk se pojavio kada su uzeli zlatno tele za svoje božanstvo.

⁷ Ahmed, Albani ga je ocijenio dobrim.

Kod kršćana širk se pojavio nakon što je Uzvišeni Allah uzdigao Isaa, alejhis-selam, na nebesa. Došao im je Bolis koji je prividno ispoljavao vjeru u Isaa, alejhis-selam, da bi kasnije uveo u vjeru kršćana *trojstvo*, veličanje krsta i mnoge stvari koje nisu imale osnove u vjeri.

U arapskom narodu širk se pojavio nakon što je Amr b. Luhajj el-Huzai, promijenio kod naroda Ibrahimovu, alejhis-selam, vjeru, došao s kipovima na područje Hidžaza i naredio Arapima da iste obožavaju.

U Muhammedovom, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, narodu širk se pojavio preko fatimija, poslije četvrtog stoljeća, kada su počeli sa gradnjom na kaburima i kada su počeli uvoditi novine u vjeru i pretjerivati u vjeri. Također, pojavom tesavvufa i pretjerivanja u pogledu nekakvih šejhova i vođa tarikata.

Opasnost i posljedice širka

Uzvišeni Allah neće oprostiti širk ukoliko njegov počinitelj umre prethodno se ne pokajavši za njega:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴾

“Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijeha od toga, kome On hoće. A onaj ko drugog smatra Allahu ravnim čini, izmišljajući laž, grijeh veliki.” (Prijevod značenja En-Nisa', 48.)

Činjenjem širka njegov počinitelj izlazi iz vjere i njegova krv i imetak prestaju biti sveti:

﴿ فَإِذَا أَسْلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرُمَ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْصُواهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ ﴾

“Kada prođu sveti mjeseci, ubijajte mnogobošce gdje god ih nađete, zarobljavajte ih, opsjedajte i na svakom prolazu dočekujte!” (Prijevod značenja Et-Tevba, 5.)

Uzvišeni Allah od mušrika neće primiti nijedno djelo, a njegova prethodna djela, činjenjem širka, postaju ništavna, tj. poništavaju se:

﴿ وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٢٣﴾ ﴾

“I Mi ćemo pristupiti djelima njihovim, koja su učinili, i u prah i pepeo ih pretvoriti.” (Prijevod značenja El-Furkan, 23.)

﴿ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ ﴾

“A tebi, i onima prije tebe objavljeno je: ‘Ako budeš druge Allahu ravnim smatrao, tvoja djela će sigurno propasti, a ti ćeš izgubljen biti.’” (Prijevod značenja Ez-Zumer, 65.)

Mušriku je Džennet zabranjen i njegovo vječno boravište je Vatra:

﴿ إِنَّهُ، مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ ﴾

“Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (Prijevod značenja El-Maida, 72.)

Stvari koje izvode iz islama

Riječ je o stvarima koje kvare, narušavaju i poništavaju islam. Njih je mnogo, međutim, najopasnije i najčešće su sljedećih deset:

1. Širk – pripisivanje Allahu, subhanehu ve te'ala, druga u ibadetu (obredoslovlju).

U ovu vrstu širka spada i klanje životinja u ime nekoga drugog mimo Allaha, kao da neko zakolje životinju u ime džinna ili nekog od dobrih ljudi na njegovom mezaru.

Dokaz za ovu stvar i njenu opasnost po islam vjernika jesu riječi Uzvišenog:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ﴾

“Allah sigurno neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostiti će kome hoće ono što je manje od toga.” (Prijevod značenja En-Nisa', 116.)

2. Ko uzme između sebe i Allaha neke posrednike, njima se moli, traži od njih da se zauzimaju za njega na Sudnjem danu, oslanja se na njih. Takav je nevjernik po konsenzusu svih muslimana.
3. Ko ne bude smatrao nevjernicima idolopoklonike, ili bude sumnjao u njihovo nevjerovanje, ili pak bude smatrao njihove pravce ispravnim.
4. Ko bude smatrao da je pravac nekog drugog savršeniji od Poslanikovog, sallallahu alejhi ve selleme, i da je nečiji drugi zakon bolji od njegovog, kao što neki daju prednost tagutskim, tiranskim zakonima nad zakonom Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme.

5. Ko prezire nešto od onoga s čime je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, makar ga i radio, postao je nevjernik.
6. Ko se bude ismijavao s nečim od Poslanikove, sallallahu alejhi ve selleme, vjere, nagrade i kazne, učinio je nevjerstvo.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَءِآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ نَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا فَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعَفَ عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِآتِهِمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾﴾

“A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: ‘Mi smo samo razgovarali i zabavljali se.’ Reci: ‘Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne ispričavajte se! Jasno je da ste nevjernici, a tvrdili ste da ste vjernici.’ Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su krivci.” (Prijevod značenja Et-Tevba, 65.-66.)

7. *Sibr (vračanje).*

U ovo spada odvracanje čovjeka od njegove žene i spajanje čovjeka sa ženom koju ne voli. Ko bude radio sihr ili bio zadovoljan njime (tj. da se njemu radi), počinio je nevjerstvo.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ﴿٥١﴾﴾

“A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: ‘Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!’” (Prijevod značenja El-Bekare, 102.)

8. *Podupiranje i potpomaganje nevjernika protiv muslimana.*

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾﴾

“A njihov je onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati; Allah uistinu neće ukazati na Pravi put ljudima koji sami sebi nepravdu čine.” (Prijevod značenja El-Maida, 51.)

9. *Ko bude vjerovao da se neki ljudi mogu izdići iznad šerijata Muhammeda, sallallahu alejhi ve selleme, nevjernik je.*

Uzvišeni o tome kaže:

﴿ وَمَنْ يَبْتَغِ عِوَاذَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾ (٨٥)

“A onaj koji želi neku drugu vjeru osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onom svijetu nastradati.” (Prijevod značenja Ali Imran, 85.)

10. *Okretanje i zapostavljanje Allahove, subhanehu ve te'ala, vjere, ne proučavajući je i ne prakticirajući je.*

Uzvišeni kaže:

﴿ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ

﴿ مُنْتَقِمُونَ ﴾ (٢٢)

“A ima li nepravdnijeg od onoga koji, opomenut riječima Gospodara svoga, njima leđa okrene? Mi ćemo, zaista, kazniti zlikovce!” (Prijevod značenja Es-Sedžda, 22.)

Napomena:

1. Nema nikakve razlike u svim ovim stvarima koje poništavaju i ruše islam između onog ko ih bude radio u šali, zbilji ili iz straha, osim onoga koji bude prisiljen na njih.
2. Spomenute stvari koje poništavaju islam najopasnije su i najveće, i najčešće se događaju, zbog toga je na svakom muslimanu da ih se čuva i strahuje od njih.

Nevjerstvo u taguta

Značenje taguta

Jezičko značenje: Riječ tagut je od riječi *et-tugjan* što znači prelaženje granice.

Šerijatsko značenje: Tagut je svaki onaj koji se izdigne i pređe preko svoje granice (koju mu je Uzvišeni Allah odredio) svejedno da li se isti obožavao, slijedio ili mu se pokoravalo.

Obaveznost nevjerovanja u taguta: Prvo što je Uzvišeni Allah propisao sinu Ademovom, čovjeku, jeste nevjerstvo u taguta i vjerovanje u Allaha, subhanehu ve te'ala. Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!'" (Prijevod značenja En-Nahl, 36.)

Način nevjerovanja u taguta:

1. Da bude ubijeden u ništavnost upućivanja ibadeta nekome drugom mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, da takav ibadet ostavi i prezire ga.
2. Da sve one koji čine takav ibadet, tj. upućuju ga nekome drugom mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, smatra nevjernicima i da se neprijateljski odnosi prema njima.

Osnovne vrste taguta:

1. Iblis, neka je Allahovo prokletstvo na njega;

2. onaj koji se bude obožavao mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, i time je zadovoljan;
3. onaj koji bude pozivao u obožavanje samoga sebe;
4. onaj koji bude prizivao da poznaje nešto od gajba, nevidljivog svijeta;
5. onaj koji bude sudio po nekom drugom zakonu mimo Allahovog, subhanehu ve te'ala, zakona.

Tri osnovna temelja

1. Poznavanje Gospodara, Allaha, subhanehu ve te'ala.
2. Poznavanje vjere islama.
3. Poznavanje poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve selleme.

Ova tri pitanja ujedno su i pitanja koja će biti postavljena svakom čovjeku u mezaru.

Prvi temelj: Poznavanje Gospodara, Allaha, subhanehu ve te'ala

Kod ovog temelja moramo obratiti pažnju na nekoliko stvari:

1. Allah, subhanehu ve te'ala, je naš Gospodar, Onaj Koji je nas i sve svjetove obdario mnogim Svojim blagodatima.
2. Onaj koga obožavamo jeste Uzvišeni Allah, mimo Njega mi drugog boga nemamo.
3. Svoga Gospodara spoznajemo putem Njegovih ajeta i Njegovih stvorenja.

Od Njegovih, subhanehu ve te'ala, ajeta jesu: noć i dan, Sunce i Mjesec, dok od Njegovih, subhanehu ve te'ala, stvorenja jesu i: sedam nebesa i sedam zemalja i ono što je na njima i između njih.

Drugi temelj: Poznavanje vjere islama

Pri ovom temelju potrebno je voditi računa o sljedećem:

1. Vjera, pored koje Uzvišeni Allah neće primiti nikakvu drugu vjeru, jeste islam.

2. Islam znači: predati se Jedinom Allahu iskazujući Mu jednoću (tevhid), povinovati Mu se poslušnošću, zatim odreći se širka i njegovih nosilaca.
3. Vjera se sastoji iz tri stepena: islama, imana i ihsana.

Treći temelj: Poznavanje poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve selleme

Kod ovog temelja potrebno je da znamo sljedeće:

1. *Ime i porijeklo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme.* On je Muhammed b. Abdullah b. Abdul-Mutallib b. Hašim. Hašim je iz plemena Kurejš, Kurejš su od Arapa, a Arapi su potomci Ismaila b. Ibrahima, alejhimas-selam.
2. *Životni vijek Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme.* Živio je 63 godine: 40 godina prije poslanstva i 23 godine kao vjerovjesnik i poslanik.
3. *Vjerovjesništvo i poslanstvo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme.* Njegovo vjerovjesništvo otpočelo je riječima Uzvišenog “**ikre**”, dok je poslanstvo otpočelo sa “**el-muddessir**”.
4. *Rodno mjesto Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, i mjesto u koje je učinio hidžru – preseljenje.* Rodno mjesto Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, je Mekka, dok je Medina mjesto u koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, učinio hidžru.
5. *Cilj poslanstva Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme.* Uzvišeni Allah ga je poslao da upozori na širk i pozove u tevhid, jednoću Uzvišenog Allaha.

Kufr – nevjerstvo

Jezičko značenje: prekrivanje.

Šerijatsko značenje: suprotnost islamu.

Vrste nevjerstva:

1. veliko nevjerstvo,
2. malo nevjerstvo.

Veliko nevjerstvo

Ovdje je potrebno obratiti pažnju na sljedeće stvari:

1. *Značenje velikog nevjerstva*: nevjerovanje u Allaha i Njegove poslanike, svejedno da li to bilo popraćeno poricanjem ili ne.
2. *Propis velikog nevjerstva*: svog počinitelja izvodi iz vjere.
3. *Vrste velikog nevjerstva*:
 - *Nevjerstvo poricanjem*:

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۗ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴾

“I ma li onda nepravednijeg od onoga koji o Allahu izmišlja laži ili poriče Istinu koja mu dolazi? I zar nevjernicima nije mjesto u Džehennemu?”

(Prijevod značenja El-Ankebut, 68.)

- *Nevjerstvo odbacivanjem i oholenjem uz istovremeno potvrđivanje*:

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾﴾

"A kada rekosmo melekim: 'Poklonite se Ademu!' – oni se pokloniše, ali Iblis ne htjede, on se uzoholi i posta nevjernik." (Prijevod značenja El-Bekare, 34.)

- *Nevjerstvo sumnjanjem:*

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُ صَاحِبُهَا وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تَرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَنُكَنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾﴾

"I uđe u vrt svoj nezahvalan Gospodaru svome na blagodatima, govoreći: 'Ne mislim da će ovaj ikada propasti, i ne mislim da će ikada Smak svijeta doći; a ako budem vraćen Gospodaru svome, sigurno ću nešto bolje od ovoga naći.' I reče mu drug njegov, dok je s njim razgovarao: 'Zar ne vjeruješ u Onoga Koji te je od zemlje stvorio, zatim od kapi sjemena, i najzad te potpunim čovjekom učinio? Što se mene tiče, On, Allah, moj je Gospodar i ja Gospodaru svome ne smatram ravnim nikoga.'" (Prijevod značenja El-Kehf, 35.-38.)

- *Nevjerstvo okretanjem:*

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾﴾

"...ali nevjernici okreću glave od onoga čime im se prijeti." (Prijevod značenja El-Ahkaf, 3.)

- *Nevjerstvo licemjerstva:*

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ﴾

"To je zato što su vjernici bili, pa nevjernici postali, i onda su im srca zapečaćena, pa ne shvaćaju." (Prijevod značenja El-Munafikun, 3.)

Malo nevjerstvo

Potrebno je obratiti pažnju na sljedeće stvari:

1. *Značenje malog nevjerstva:* svaki grijeh spomenut u Kur'anu i sunnetu pod riječju nevjerstvo, a koji ne dostiže granicu velikog nevjerstva.
2. *Propis malog nevjerstva:* strogo je zabranjen i jedan je od veliki grijeha, međutim ne izvodi svoga počinitelja iz islama.
3. *Primjer malog nevjerstva:*
 - *Poricanje blagodati.*

Uzvišeni kaže:

﴿فَكَفَرْتَ بِأَنْعُمِ اللَّهِ﴾

"A koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio." (Prijevod značenja En-Nahl, 112.)

- *Sukob muslimana s bratom muslimanom.*

Allahov Poslanik kaže: *"Psovanje muslimana je grijeh, dok je njegovo ubistvo nevjerstvo."*⁸

- *Vrijeđanje porijekla drugih ljudi.*
- *Naricanje za umrlim.*

Allahov Poslanik kaže: *"Dvije stvari prisutne kod ljudi su nevjerstvo: vrijeđanje porijekla drugih i naricanje za umrlim."*⁹

⁸ Muttefekun alejh

⁹ Muslim

Licemjerstvo

Značenje licemjerstva:

Jezičko značenje: skrivanje određene stvari.

Šerijatsko značenje: pokazivanje islama uz istovremeno skrivanje nevjerstva i zla.

Vrste licemjerstva:

1. veliko licemjerstvo u ubjedenju,
2. malo licemjerstvo u djelima.

Slijedi pojašnjenje svake vrste.

Licemjerstvo u ubjedenju

Potrebno je obratiti pažnju na sljedeće stvari:

1. *Značenje licemjerstva u ubjedenju:* to je veliko licemjerstvo pri kojem njegov počinitelj ispoljava islam istovremeno prikrivajući nevjerstvo.
2. *Propis licemjerstva u ubjedenju:* svoga počinitelja u potpunosti izvodi iz vjere i čini ga od stanovnika najdubljih slojeva Vatre.
3. *Vrste licemjerstva u ubjedenju:*
 - *poricanje Allahovog Poslanika,*
 - *poricanje nečega od onog s čime je došao Allahov Poslanik,*
 - *preziranje Allahovog Poslanika,*
 - *preziranje nečega od onoga s čime je došao Allahov Poslanik,*

- radovanje nazadovanju vjere Allahovog Poslanika,
- preziranje pobjede i jačanja vjere Allahovog Poslanika.

Licemjerstvo u djelima

Neophodno je obratiti pažnju na sljedeće stvari:

1. *Značenje licemjerstva u djelima:* činjenje nečega od djela licemjera sa ostajanjem imana u srcu.
2. *Propis licemjerstva u djelima:* ne izvodi svoga počinitelja iz vjere, međutim, strogo je zabranjen i jedan je od velikih grijeha. Pri njegovom počinitelju bivaju i vjerovanje i licemjerstvo koje, ukoliko se poveća, biva razlogom da njegov počinitelj postane pravi licemjer.
3. *Primjeri licemjerstva u djelima:*
 - *Laž pri govoru:* "Kada govori laže."
 - *Neispunjavanje obećanja:* "Kada obeća ne ispuni."
 - *Pronevjera povjerene stvari:* "Kada mu se nešto povjeri, to iznevjeri."
 - *Bestidnost u raspravljanju:* "Kada raspravlja bestidno to čini."
 - *Izdaja ugovora:* "Kada nešto ugovori taj ugovor izda."
 - *Nemarnost u obavljanju namaza s drugim muslimanima u džamiji:*

﴿وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُفَّاءً﴾

"Kada ustaju da molitvu obave, lijeno se dižu ..." (Prijevod značenja En-Nisa', 142.)

- *Pretvaranje u dobrim djelima:*

﴿بُرَاءُونَ النَّاسِ﴾

"...samo zato da bi se pokazali pred svijetom..." (Prijevod značenja En-Nisa', 142.)

Ljubav i mržnja

Jezičko značenje:

El-vela'u potječe od riječi *el-vilajet* koja ima značenje ljubavi.

El-bera'u je infinitiv riječi *bera* koja ima značenje prekinuti, slomiti. Tako *bera el-kaleme* ima značenje slomio je olovku.

Terminološko značenje:

El-vela'u: iskazivanje ljubavi prema muslimanima, njihovo pomaganje, poštivanje, uvažavanje i bliskost s njima.

El-bera'u: iskazivanje mržnje prema nevjernicima, udaljavanje od njih i napuštanje svakog vida pomaganja nevjernika.

Značajnost ljubavi i mržnje:

1. jedan je od osnova islamskog vjerovanja,
2. najčvršća je imanska veza,
3. od Ibrahimove je vjere kao i od vjere Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Ljubav prema nevjernicima i njene vrste:

1. *et-tevelli*,
2. *el-muvala*.

Et-tevelli

Neophodno je obratiti pažnju na sljedeće stvari:

1. Značenje:

- ljubav prema višeboštvu i nevjerstvu i njihovim sljedbenicima;

- pomaganje sljedbenika nevjerstva protiv sljedbenika imana.

2. Propis: veliko nevjerstvo i otpadništvo od islama.

3. Dokaz: Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ﴾

"A njihov je onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati..." (Prijevod značenja El-Maida, 51.)

El-muvala

Neophodno je obratiti pažnju na sljedeće stvari:

1. Značenje: iskazivanje ljubavi prema sljedbenicima nevjerstva i višeboštva radi dunjaluka bez pružanja pomoći, u kojem slučaju bi postalo *et-tevelli*.

2. Propis: strogo zabranjeno i jedno od velikih grijeha.

3. Dokaz: Uzvišeni Allah kaže:

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ ءَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ﴾

"O vjernici, ako ste pošli da se na putu Mome borite i da naklonost Moju steknete, s Mojim i svojim neprijateljima ne prijateljujte i ljubav im ne poklanjajte..." (Prijevod značenja El-Mumtahina, 1.)

Vidovi iskazivanja ljubavi prema nevjernicima:

1. poistovjećivanje s nevjernicima u odjeći i govoru;

2. putovanje u nevjerničke države radi zabave, rekreacije i uživanja;

3. boravaku nevjerničkim državama i neiseljavanje u muslimanske zemlje kako bi se sačuvala vjera;

4. upotreba i korištenje njihovih datuma, naročito onih koji naglašavaju njihova ubjeđenja i njihove praznike, poput rođendana;
5. učestvovanje u njihovim praznicima, njihovo potpomaganje u održavanju istih praznika, čestitanje tih praznika i prisustvovanje istim;
6. nadijevanje njihovih imena.

Vrste ljudi u pogledu ljubavi i mržnje

Svi ljudi u pogledu ljubavi i mržnje mogu se podijeliti na tri vrste.

Prva vrsta: Oni prema kojima je obavezna čista ljubav i prijateljevanje bez ikakvog vida neprijateljstva, a to su iskreni vjernici.

Druga vrsta: Oni koji se preziru i prema kojima se iskazuje čisto neprijateljstvo bez ikakvog vida ljubavi ili prijateljstva, a to su čisti nevjernici.

Treća vrsta: Oni prema kojima se u jednom pogledu iskazuje ljubav, dok se u drugom pogledu prema njima iskazuje mržnja. To su veliki grješnici koji se vole zbog imana koji posjeduju i mrze zbog grijeha koji su pri njima, a koji su manji od nevjerstva i višeboštva.

Islam

Jezičko značenje: predanje, prepuštanje, skrušenost.

Šerijatsko značenje:

1. predanje Allahu tevhidom,
2. prepuštanje Njemu pokornošću,
3. odricanje od širka i njegovih sljedbenika.

Opće i posebno značenje islama:

- a) Islam u općem značenju predstavlja obožavanje Allaha onim što je propisivao otkako je počeo slati poslanike do Sudnjeg dana.
- b) Islam u posebnom značenju odnosi se na ono s čim je došao Muhammed.

Temelji islama

Islam se temelji na pet stvari:

1. svjedočenju da nema drugog istinskog boga osim Uzvišenog Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik,
2. obavljanju namaza,
3. davanju zekata,
4. postu mjeseca ramazana,
5. obavljanju hadždža za onog ko je u mogućnosti.

Ovi temelji islama mogu se podijeliti na dvije vrste:

1. Temelji bez kojih ne može opstati građevina islama:
 - *svjedočenju,*

- *obavljanju namaza.*
- 2. Temelji bez kojih građevina islama ne može biti potpuna:
 - *davanju zekata,*
 - *postu mjeseca ramazana,*
 - *obavljanju hadždža.*

Dokaz za temelje islama:

Allahov Poslanik je rekao: *“Islam se temelji na pet stvari: svjedočenju da nema istinskog boga pored Uzvišenog Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadždža i postu mjeseca ramazana.”*¹⁰

¹⁰ Muttefekun alejh

Iman

Jezičko značenje: svjedočenje i potvrđivanje.

Značenje imana kod ehli sunneta vel-džemata

Iman je:

1. ubjeđenje srcem,
2. govor jezikom,
3. rad organa;
4. povećava se pokornošću,
5. smanjuje grijешenjem.

Temelji imana

Šest je temelja imana:

1. da vjeruješ u Allaha,
2. i Njegove meleke,
3. i Njegove knjige,
4. i Njegove poslanike,
5. i Sudnji dan,
6. i Allahovu odredbu dobra i zla.

Ukratko o svakom temelju:

Vjerovanje u Allaha

Obuhvata četiri stvari:

1. vjerovanje u Allahovo postojanje,

2. vjerovanje u Allahov rubbijet,
3. vjerovanje u Allahov uluhijet,
4. vjerovanje u Allahova imena i svojstva.

Vjerovanje u meleke

Obuhvata četiri stvari:

1. vjerovanje u postojanje meleka;
2. posebno vjerovanje u meleke čija imena poznajemo, kao što je Džibril i općenito vjerovanje u sve meleke čija imena ne poznajemo;
3. vjerovanje u ono što smo spoznali od njihovih osobina;
4. vjerovanje u ono što smo spoznali od njihovih djela koja izvršavaju po naredbi Allaha.

Vjerovanje u knjige

Također, obuhvata četiri stvari:

1. vjerovanje da su doista objavljene od Allaha;
2. posebno vjerovanje u knjige čija smo imena spoznali i općenito vjerovanje u sve knjige čija imena ne poznajemo;
3. potvrđivanje i prihvatanje svega onoga što je od tih knjiga vjerodostojno preneseno, poput kur'anskih poruka i poruka koje su sačuvane i nepromijenjene iz prijašnjih knjiga i onoga što je dozvoljeno u našem šerijatu da se prenosi iz njih;
4. rad po propisima koji nisu dokinuti, zadovoljstvo i predavanje njima, svejedno da li njihovu mudrost poimali ili ne.

Vjerovanje u poslanike

Također, obuhvata četiri stvari:

1. vjerovanje da su njihove poslanice istina od Uzvišenog Allaha. Tako, ko zanegira poslanicu samo jednog od njih postao je nevjernik u sve poslanike;

2. posebno vjerovanje u svakog poslanika čije ime poznajemo, poput: Muhammeda, Ibrahima, Musaa, Isaa i Nuha, neka je na sve njih Allahov salavat i selam;
3. potvrđivanje i prihvatanje svih vjerodostojnih vijesti koje se prenose od njih;
4. rad po šerijatu onog poslanika koji je poslan nama, a on je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, koji je ujedno i pečat svih poslanika i kao takav poslan je cijelom čovječanstvu.

Vjerovanje u Posljednji dan

Obuhvata tri stvari:

1. vjerovanje u proživljenje,
2. vjerovanje u obračun i nagradu,
3. vjerovanje u Džennet i Vatru.

Također, pod vjerovanjem u Posljednji dan podrazumijeva se sve što se događa poslije smrti, od čega su i iskušenja u kaburu, kaburska patnja i uživanje.

Vjerovanje u Allahovu odredbu

Obuhvata četiri stvari:

1. vjerovanje da Uzvišeni Allah poznaje svaku stvar, detaljno i uopćeno;
2. vjerovanje da je Uzvišeni Allah sve to zapisao u Levhi-Mahfuzu;
3. vjerovanje da sve što se dešava ne biva osim s voljom Uzvišenog Allaha;
4. vjerovanje da sve što postoji jesu Allahova stvorenja. On je stvorio njihova bića, osobenosti i djela.

Dokaz za šest temelja imana:

1. Svevišnji Allah kaže:

﴿ لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ ﴾

“Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha, i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike...” (Prijevod značenja El-Bekare, 177.)

2. Također kaže:

﴿ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴾

“Mi sve s mjerom stvaramo...” (Prijevod značenja El-Kamer, 49.)

3. U sunnetu se prenosi hadis Džibrila u kojem je rekao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Obavijesti me o imanu.” Vjerovjesnik je rekao: “*Da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Posljednji dan i da vjeruješ u Allahovu odredbu dobra i zla.*”¹¹

¹¹ Muslim

Ihsan - dobročinstvo

Jezičko značenje ihsana: suprotno zlodjelu.

Šerijatsko značenje ihsana: Svjesnost Allahove prisutnosti u tajnosti i javnosti.

Temelji ihsana

Jedan je temelj ihsana, a on je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, pa ako ne budeš u mogućnosti da Ga obožavaš na takav način, onda budi svjestan da On tebe vidi.

Podjela ihsana

Ihsan se dijeli na dva dijela:

1. ihsan – dobročinstvo prema stvorenjima koje se ogleda kroz četiri stvari:
 - a) imetku, b) položaju, c) znanju, d) tijelu;
2. ihsan – dobročinstvo u činjenju ibadeta Stvoritelju koje ima dva stepena:
 - a) stepen jednak vidnom ubjedenju: “da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš”,
 - b) stepen svjesnosti o Njegovoj prisutnosti.

Dokaz za ihsan:

1. Uzvišeni Allah kaže:

﴿ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴾

“Allah je zaista na strani onih koji se Allaha boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.” (Prijevod značenja En-Nahl, 16.)

2. Odgovor Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kad ga je Džibril upitao o ihsanu: *“Da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, pa ako Ga ne vidiš, onda budi svjestan da On tebe vidi.”*¹²

Veza između islama, imana i ihsana

Prvo, ukoliko spomeneš sve ove tri stvari zajedno, onda svaka od njih ima svoje zasebno značenje:

- a) islam ima značenje spoljašnjih djela, tj. djela udova;
- b) iman ima značenje skrivenih djela;
- c) ihsan ima značenje najvećeg stepena vjere.

Drugo, ukoliko spomeneš svaku od ove tri stvari posebno, onda one imaju drugačije značenje od njihovog posebnog značenja. Tako:

- a) ako spomeneš samo islam, on tada podrazumijeva i iman;
- b) ako spomeneš samo iman, tada se pod njim podrazumijeva i islam;
- c) ako pak spomeneš samo ihsan, tada on obuhvata i islam i iman.

¹² Muslim

Ibadet – obožavanje

Jezičko značenje: poniznost i skrušenost.

Šerijatsko značenje: sveobuhvatno ime za sve ono što Allah voli i čime je zadovoljan od riječi i djela, tajnih i javnih.

Razlog nazivanja šerijatskih obaveza po punoljetnu osobu ibadetom: jer ih se oni pridržavaju i ispunjavaju ih ponizni i skrušeni prema Allahu, subhanehu ve te'ala.

Temelji ibadeta

Tri su temelja ibadeta:

1. ljubav,
2. strah,
3. nada.

Uvjeti ispravnosti ibadeta i njegovog primanja

Dva su uvjeta:

1. Iskrenost. Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ﴾

“A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju...” (Prijevod značenja El-Bejjina, 5.)

2. Slijedenje Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Ko uradi neko djelo koje nije iz naše vjere, ono mu se ne prima.”*¹³

¹³ Muttefekun alejh

Dvije su vrste ibadeta:

1. *Ibadet kevnijj* – pokoravanje Allahovoj kaderskoj odredbi. Ovaj ibadet obuhvata sva stvorenja i iz njega ne može niko izaći, bio on vjernik ili nevjernik, dobročinitelj ili grješnik. Dokaz za ovu vrstu ibadeta su riječi Uzvišenog:

﴿إِنَّ كُلَّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنَ عَبْدًا ۗ﴾

“Ta svi će oni, i oni na nebesima i oni na Zemlji, kao robovi u Milostivog tražiti utočište!” (Prijevod značenja Merjem, 93.)

2. *Ibadet šer’ii* – pokoravanje Allahovoj šerijatskoj naredbi. Ova vrsta ibadeta odnosi se samo na one koji se pokore Allahu i slijede ono s čim su došli poslanici. Dokaz za ovu vrstu ibadeta jesu riječi Uzvišenog:

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا ۗ﴾

“A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju...” (Prijevod značenja El-Furkan, 63.)

Značajno pravilo kod tevhida obožavanja

Tekst pravila: “*Bilo koje djelo za koje se ustanovi da je ibadet, njegovo upućivanje Allahu je tevhid, dok upućivanje nekome drugom mimo Allaha jeste širk i rivalstvo.*”

Dokaz za ovo pravilo:

Mnogo je dokaza koji govore o ovome pravilu. Od njih su i sljedeći:

Riječi Uzvišenog:

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۗ﴾

“I Allahu se klanjate i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte!” (Prijevod značenja En-Nisa’, 36.)

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ﴾

“Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate...” (Prijevod značenja El-Isra'a, 23.)

﴿ قُلْ تَعَالَوْا أَنزَلْ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ﴾

“Reci: ‘Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje; da Mu ništa ne pridružujete...’” (Prijevod značenja El-En'am, 151.)

Primjeri:

- Dova je ibadet i ukoliko se uputi nekome drugom mimo Allaha, počinut će se širk.
- Strah je ibadet i ukoliko se bude strahovalo od nekoga drugog pored Allaha, počinut će se širk.
- Prinošenje žrtve je ibadet i ukoliko se ona prinese nekome drugom pored Allaha, počinut će se širk.
- Zavjet je ibadet, ali ukoliko se zavjetuje u nečije drugo ime a ne u Allahovo, počinut će se širk.

Vrste ljubavi

Ljubav se dijeli na četiri vrste:

1. Ibadet, koji biva kada se voli Allah i sve ono što On Svevišnji voli. Dokaz za ovo su Njegove riječi:

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ﴾

“...ali pravi vjernici još više vole Allaha...” (Prijevod značenja El-Bekare, 165.)

2. Širk, koji biva kada se voli neko drugi pored Allaha uz poniznost i veličanje tog voljenog na način koji dolikuje samo Uzvišenom Allahu. Dokaz za ovo su riječi Allaha:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ﴾

“Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli...” (Prijevod značenja El-Bekare, 165.)

3. Grijeh, koji biva kada se ljubav iskazuje prema grijesima, novotarijama i zabranjenim stvarima. Dokaz za ovu vrstu ljubavi jesu riječi Allaha:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾﴾

“One koji vole da se o vjernicama šire bestidne glasine čeka teška kazna i na ovom i na onom svijetu; Allah sve zna, a vi ne znate.” (Prijevod značenja

En-Nur, 19.)

4. Urođena ljubav, a to je ljubav prema djeci, supruzi, svojoj duši i drugome, što je dozvoljeno. Dokaz za ovu vrstu ljubavi su riječi Uzvišenog:

﴿ زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ
الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْبُ الْمَعَابِ ﴾ (14)

***“Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile
zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi. To su blagodati u životu na
ovom svijetu; a najljepše mjesto povratka je u Allaha.”*** (Prijevod značenja Ali

Imran, 14.)

El-havf – strah

Značenje: uzbuđenost koja nastaje predosjećanjem propasti ili štete.

Vrste straha:

1. *Veliki širk*, a on je skriveni strah koji biva kada se čovjek boji nekoga drugog mimo Allaha u onim stvarima koje nije u stanju učiniti niko osim Allaha. Dokaz za ovu vrstu straha jesu riječi Svevišnjega:

﴿فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا مِنِّي إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ (175)

“...i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!” (Prijevod značenja Ali Imran, 175.)

2. *Zabranjena vrsta straha* koja biva ukoliko čovjek ostavi neku obavezu ili učini nešto što je zabranjeno iz straha od ljudi. Dokaz za to su riječi Allaha, subhanehu ve te'ala:

﴿فَلَا تَخْشَوُا النَّكَاسَ وَآخِشَوْنَ﴾

“...ne bojte ljudi, već se bojte Mene...” (Prijevod značenja El-Maida, 44.)

3. *Dozvoljeni strah*, a on je urođeni strah, poput straha od lava, neprijatelja, nepravednog vladara i sličnog tome. Dokaz za ovu vrstu straha mogu poslužiti riječi Uzvišenog Allaha kada govori o Musau, alejhis-selam, i kaže:

﴿فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ﴾

“I Musa u gradu osvanu prestrašen, očekujući šta će biti...” (Prijevod značenja, El-Kasas, 18.)

4. Ibadet, a on biva kada čovjek strahuje samo od Allaha Jedinog ne pripisujući Mu druga u tome. Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿وَلِمَنْ حَافٍ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ﴾

“A za onoga koji se stajanja pred Gospodarom svojim bude bojao, bit će dva perivoja.” (Prijevod značenja Er-Rahman, 46.)

Vrste straha od Allaha:

1. Pohvaljena vrsta straha koja se javlja između tebe i grijeha prema Allahu, subhanehu ve te'ala, i podstiče te na činjenje propisanog i ostavljanje zabranjenog.
2. Strah od Allaha koji nije pohvaljen, a to je strah usljed kojeg čovjek gubi nadu u Allahovu milost.

Er-redža' – nada

Značenje: nadanje, priželjkivanje i očekivanje željene stvari.

Vrste nade:

1. Nada koja je ibadet, a koja se iskazuje samo u Allaha Jedinog i u tome Mu se ne pripisuje sudrug. Ova vrsta nade dijeli se na dvije podvrste:
 - a) pohvaljena nada, koja je u uskoj vezi sa radom i pokornosti Uzvišenom Allahu;
 - b) pokuđena nada koja nije popraćena djelima i kao takva pusta je želja i obmana.
2. Nada koja je širk, a koja biva kada se čovjek nada nekome drugom mimo Allaha u onim stvarima koje posjeduje samo Svevišnji Allah.
3. Urođena nada, koja biva ukoliko se nadaš i očekuješ od neke osobe da ti učini ono što je ona u osnovi u stanju i što ona posjeduje, kao npr. da kažeš čovjeku: "Nadam se da ćeš doći."

Dokaz za nadu jesu riječi Uzvišenog Allaha:

﴿مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

"Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, ne smatra Njemu ravnim nikoga!" (Prijevod značenja El-Kehf, 110.)

Et-tevekkul – oslonac

Jezičko značenje: prepuštanje i oslanjanje.

Šerijatsko značenje: oslonac srca na Allaha Jedinog i kao takav sastoji se iz tri stvari:

1. istinskog, stvarnog oslonca na Uzvišenog Allaha;
2. čvrstog vjerovanja u Allaha i ubjeđenja da je svaka stvar u Allahovoj ruci;
3. činjenja dozvoljenih razloga.

Vrste oslonca:

1. Oslonac koji je ibadet, a biva oslanjanjem na Allaha Jedinog ne pripisujući Mu sudruga u tome.
2. Oslonac koji je širk, a koji biva oslanjanjem na nekoga drugog pored Allaha u stvarima koje su svojstvene samo Njemu Uzvišenom, kao i potpunim ili djelimičnim oslanjanjem na poduzete razloge.
3. Opunomoćivanje koje biva kada opunomoćiš nekog čovjeka da učini za tebe neki posao i on je u stanju da to učini. Ovo je dozvoljena vrsta oslonca.

Razlika između oslonca i opunomoćivanja:

- Oslonac je skriveno srčano djelo.
- Opunomoćivanje je spoljašnje, javno djelo.

Dokaz za tevekkul – oslonac

Uzvišeni Allah kaže:

﴿ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾

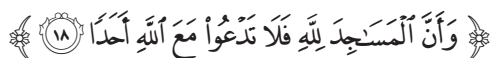
“...a u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici!” (Prijevod značenja El-Maida, 23.)

Dova

Dova je jedan od najvažnijih ibadeta zbog riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Dova je ibadet.”*¹⁴

Kao i zbog riječi Uzvišenog:

“Džamije su Allaha radi, i ne molite se, pored Allaha, nikome!” (Prijevod značenja El-Džinn, 18.)

Vrste dove

1. Dova – ibadet, pod čim se podrazumijeva svako djelo kojim insan obožava svoga Gospodara, poput: namaza, hadždža, milostinje, posta i sl. Razlog nazivanja svih ovih djela dovom jeste što sva ta djela sadrže “traženje”, tj. kada čovjek čini ova djela, njima traži od Allaha da mu se zbog tih djela smiluje i uvede ga u Džennet.
2. Dova kojom se traži, tj. koja u sadrži u sebi zahtjev i molbu, kao npr. da kažeš: “Gospodaru moj, smiluj mi se! Oprosti mi, Gospodaru!”

Dova upućena nekome drugom mimo Allaha

Dova je ibadet, pa ko je uputi nekome drugom mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, taj je postao višebožac i nevjernik. Dokaz za ovo su riječi Svevišnjeg:

¹⁴ Tirmizi.

﴿ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا

يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾ ﴾

“A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići.” (Prijevod značenja El-Mu'minun, 117.)

Rukja

Jezičko značenje: traženje utočišta i zaštite.

Šerijatsko značenje: ajeti, zikrovi i dove koje se uče bolesniku.

Vrste rukje

1. *Propisana rukja*, a to je rukja koja po konsenzusu islamskih učenjaka treba da ispuni sljedeća tri uvjeta:

- a) da bude na jasnom arapskom jeziku čiji je sadržaj poznat;
- b) da bude sačinjena od Allahovog govora ili Njegovih imena i svojstava;
- c) da se potpuno ne oslanja na nju, već da se bude ubijeđeno da rukja sama po sebi ne može koristiti i da korist, odnosno izlječenje biva samo sa Allahovom odredbom.

2. *Zabranjena rukja* je svaka rukja koja ne ispunjava jedan od spomenutih uvjeta ili više njih kod propisane rukje.

Dokaz iz sunneta za rukju

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “*Doista, rukja (odučavanje), talismani (zapisi) i amuleti (tevele) su širk!*”¹⁵

Također je rekao: “*Pokažite mi svoje rukje. Nema ništa loše u rukji ukoliko ne bude sadržavala u sebi širk.*”¹⁶

¹⁵ Tirmizi

¹⁶ Ahmed i Ebu Davud

Talismani (zapisi)

Terminološko značenje talismana (zapisa): ono što se vješa na djecu i druge da ih čuva od uroka.

Vrste talismana

1. Talismani sačinjeni od Kur'ana i sunnetskih dova. Ispravno je da su i ovakvi zapisi zabranjeni zbog sljedeće tri stvari:
 - a) uopćena zabrana stavljanja zapisa i nepostojanje dokaza kojim se zapisi sačinjeni od Kur'ana i sličnog izdvajaju iz ove uopćene zabrane;
 - b) sprečavanje sredstva koje može da dovede do vješanja onoga što u osnovi nije dozvoljeno;
 - c) na taj način bit će izloženi omalovažavanju i poniženju kada npr. onaj koji stavi na sebe takav zapis uđe u nužnik da obavi fiziološku potrebu.
2. Talismani sačinjeni od svega drugog mimo Kur'ana i sunnetskih dova, poput zapisa sačinjenih od džinskih i šejtanskih imena ili nerazgovijetnih zapisa. Ovakvi zapisi su strogo zabranjeni i predstavljaju širk, jer se putem njih čovjek veže za nekoga drugog mimo Allaha.

Ukratko

Svi talismani (zapisi) su strogo zabranjeni, svejedno bili oni sačinjeni od Kur'ana ili nečega drugog, međutim, ukoliko budu sačinjeni od nečega drugog mimo Kur'ana, ne samo da su strogo zabranjeni nego predstavljaju i širk.

Dokaz:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “*Doista, rukja (odučavanje), talismani (zapisi) i amuleti (tevele) su širk!*”¹⁷

¹⁷ Muslim

***Et-teberruk* – traženje bereketa**

Jezičko značenje: mnogobrojnost određene stvari i njena pritvrđenost.

Šerijatsko značenje: traženje bereketa (blagoslova), očekivanje istog i ubjeđenje u njega.

Vrste teberruka

1. Propisani teberruk:

- a) Traženje bereketa od tijela Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i svega onog što pripada njegovom tijelu. I ovo je bilo dozvoljeno samo za njegova života.
- b) Traženje bereketa propisanim riječima i djelima kojim čovjek, ukoliko ih počini, zadobit će dobro i blagoslov. Od takvih djela su i učenje Kur'ana, spominjanje i veličanje Allaha, prisustvovanje skupovima znanja i sl.
- c) Traženje bereketa prisustvujući na mjestima koja je Uzvišeni Allah učinio blagoslovljenim, poput džamija ili blagoslovljenih gradova: Mekke, Medine i Šama. Pod spomenutim se misli na činjenje dobra i obožavanje Allaha na spomenutim mjestima propisanim djelima, a ni u kom slučaju potiranje zidova ili stubova.
- d) Traženje bereketa u vremenima u kojima Uzvišeni Allah spušta bereket i djela čini vrednijim, poput mjeseca ramazana, deset dana zul-hidždžeta, Lejletul-kadra, zadnje trećine noći i dr. Traženje bereketa u njima biva činjenjem dobra i obožavanjem Allaha u njima propisanim djelima.

e) Traženje bereketa u hrani koju je Svevišnji Allah učinio blagoslovljenom, poput: maslinovog ulja, meda, mlijeka, čurokutovog sjemena, zemzem-vode (čiji blagoslov ne prestaje s premještanjem s njenog mjesta na neko drugo mjesto po ispravnijem mišljenju).

2. *Zabranjeni teberruk:*

a) Zabranjeno traženje bereketa na određenim mjestima i sa određenim stvarima, poput:

- ❖ potiranja zidova, ljubljenja prozora, stubova i liječenja zemljom onih mjesta kojima je blagoslovljenost potvrđena Šerijatom;
- ❖ traženje bereketa na mezarjima dobrih ljudi;
- ❖ traženje bereketa na mjestima koja su od historijskog značaja, poput: mjesta gdje se rodio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pećine Hira, pećine Sevr i dr.

b) Zabranjeno traženje bereketa u određenim vremenima:

- ❖ činjenje stvari koje nisu propisane, kao i izmišljenih, uvedenih ibadeta u vremenima čija je blagoslovljenost potvrđena Šerijatom;
- ❖ traženje bereketa u vremenima čija blagoslovljenost nije potvrđena Šerijatom, poput: rođenja Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Lejletul-Israa, Lejletul-Mi'radža, 15. noć ša'bana, dani i noći od historijskog značaja.

c) Zabranjeno traženje bereketa od tijela dobrih ljudi i njihovih ostataka. Nije dozvoljeno tražiti bereket od tijela bilo kojeg čovjeka, osim tijela Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i onoga što pripada njegovom tijelu. To je bilo svojstveno samo njegovom, sallallahu alejhi ve sellem, tijelu i samo za vrijeme njegovog života.

Značajna pravila pri traženju bereketa

1. Teberruk je ibadet, a osnova u ibadetu je zabrana sve dok ne dođe dokaz njegove propisanosti.

2. Sav bereket je samo od Allaha Jedinog. On ga posjeduje i poklanja, i zbog toga se bereket ne traži ni od koga drugog osim od Allaha Svevišnjeg.
3. Traženje bereketa u onome čija je blagoslovljenost utvrđena Šerijatom neće koristiti osim istinskom vjerniku u Allaha, subhanehu ve te'ala, i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.
4. Traženje bereketa u onome čija je blagoslovljenost utvrđena Šerijatom obavezno biva na propisani način, a nikako izmišljenim načinima i putevima koje nisu prakticirale prve generacije.

Značajna pravila kod poduzimanja sebeba – razloga za postizanje nekoga djela

1. Onaj koji poduzima određeni razlog da bi postigao neko djelo mora da se osloni na Svevišnjeg Allaha, a ni u kom slučaju na poduzeti razlog, jer Allah, subhanehu ve te'ala, je Taj Koji sve daje i sve stvara, prema tome i te poduzete razloge.
2. Da dobro zna da su poduzeti razlozi u uskoj vezi s Allahovom odredbom.
3. Način ustanovljavanja da je neka stvar osnovani razlog za postizanje nekoga djela:
 - a) putem Šerijata, npr. med je osnovani razlog izlječenja. Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّعْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِّي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ ﴾

“Gospodar tvojje pčelu nadahnuo: 'Pravi sebi kuće u brdima i u dubovima i u onome što naprave ljudi, zatim, hrani se svakovrsnim plodovima, pa onda idi stazama Gospodara svoga, poslušno!' Iz utroba njihovih izlazi

piće različitih boja koje je lijek ljudima. To je, uistinu, dokaz za ljude koji razmišljaju (Prijevod značenja En-Nahl, 68.-69.);

- b) putem iskustva, probe, eksperimenta. Npr. vatra je razlog požara. Dakle, stvar za koju tvrdimo da je razlog nečega mora biti vidljiva i jasna nakon probe ili eksperimenta, jer ako ta stvar ne bude vidljiva, može da se radi o pustom prizivanju i obmanjivanju, poput tvrdnje da je oblačenje određene narukvice zaštita od uroka.

Et-tevessul – posredništvo

Jezičko značenje: ono čime se postiže određena stvar ili se istoj približava.

Terminološko značenje: poduzimanje propisanog razloga koji vodi do Allahove, subhanehu ve te'ala, blizine.

Vrste tevessula

1. Propisani tevessul:

- a) posredništvo nekim od Allahovih, subhanehu ve te'ala, imena ili svojstava;
- b) posredništvo dobrim djelom koje učini onaj koji priziva Allahovu, subhanehu ve te'ala, blizinu;
- c) posredništvo dovom živog dobrog vjernika.

2. Zabranjeni tevessul, a on je traženje posredništva na suprotna tri spomenuta načina kod propisanog tevessula, od čega su i:

- a) približavanje Allahu i posredništvo putem položaja nekih ljudi;
- b) dova i zavjet dobrim ljudima;
- c) prinošenje žrtve dobrim mrtvim ljudima i okupljanje oko njihovih mezara.

Prinošenje žrtve nekome drugom mimo Allaha

Jezičko značenje: klanje.

Terminološko značenje: klanje i puštanje krvi veličajući i približavajući se Uzvišenom Allahu na određeni način.

Vrste klanja

1. propisano klanje,
2. dozvoljeno klanje,
3. klanje koje je od širka.

Propisano klanje:

1. kurban;
2. klanje za koje se zavjetovalo Allahu, subhanehu ve te'ala;
3. kurban koji se kolje pri hadžskim obredima;
4. klanje kojim se otkupljuje za hadžske i umranske prijestupe;
5. akika koja se kolje za novorođenče;
6. klanje koje je milostinja kojom se približava Allahu, subhanehu ve te'ala;
7. klanje koje se čini kako bi se ugostio drag gost.

Dozvoljeno klanje:

1. klanje čije se meso prodaje,
2. klanje za jelo.

Klanje koje je od širka:

1. klanje i prinošenje žrtve kipovima;
2. prinošenje žrtve džinnima;
3. prinošenje žrtve kaburima i turbetima;

4. klanje pri useljenju u novu kuću s namjerom da se kuća time zaštititi od džinna;
5. klanje pri ulasku mladenaca u kuću i njihov prelazak preko puštene krvi;
6. klanje radi Allaha pri čemu se spominje nečije drugo ime, a ne Allahovo, subhanehu ve te'ala.

Ukratko:

1. Klanje i prinošenje žrtve je ibadet Allahu koji nije dozvoljeno uputiti nikome drugom mimo Allaha, subhanehu ve te'ala. Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

“Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova.” (Prijevod značenja El-En’am, 162.)

2. Klanje i prinošenje žrtve nekome drugom mimo Allaha je veliki širk i počinitelj dotičnog djela je proklet. Dokaz za to su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Neka je Allahovo prokletstvo na onoga koji zakolje i prinese žrtvu nekome drugom mimo Allaha!”*¹⁸

¹⁸ Ahmed i Ebu Davud

Zavjet nekome drugom mimo Allaha

Jezičko značenje: čvrsta odluka.

Šerijatsko značenje: da čovjek obaveže sam sebe neobaveznom pokornošću veličajući onoga u čije se ime zavjetuje.

Zavjet je ibadet Allahu

Znaj da je zavjet ibadet Allahu, subhanehu ve te'ala, Jednom, Jedinom, i kao takav ne smije se uputiti nikome drugom. Onaj koji ga uputi nekome drugom, ko se zavjetuje u nečije drugo ime, a ne u Allahovo, počinio je veliki širk. Svevišnji je rekao:

﴿يُؤْفُونَ بِالَّذِي﴾

"Oni su zavjet ispunjavali..." (Prijevod značenja Ed-Dehr, 7.)

Tako, onaj koji se zavjetuje u nečije neko drugo ime, a ne u Allahovo, nije mu dozvoljeno da ispuni svoj zavjet.

Kada zavjet biva širkom?

Kada se čovjek obaveže da će učiniti neku stvar radi nekoga drugog mimo Allaha, veličajući tog nekog drugog i približavajući se njemu. Npr.:

1. da čovjek kaže: "Ukoliko Uzvišeni Allah izliječi mog bolesnog, na meni je da prinesem kaburu tog dobrog čovjeka toliko i toliko ovaca ili da na njegovom kaburu ostavim toliko i toliko novaca";
2. ili da kaže: "Ako mi se rodi dijete, prinijet ću žrtvu na kaburu tog dobrog čovjeka";

3. ili da kaže: “Zavjetujem se da tom dobrom čovjeku ili tom džinnu prinesem tri žrtve”;
4. zavjet kipovima;
5. zavjet Suncu i Mjesecu.

El-isti'netu vel-istigasetu vel-isti'azetu – traženje pomoći, izlaza i zaštite

El-isti'netu: traženje pomoći.

El-istigasetu: traženje izlaza i otklanjanja tegobe.

El-isti'azetu: traženje zaštite.

Dokaz da spomenute tri stvari predstavljaju ibadet

Dokaz za *el-isti'net* jesu riječi Uzvišenog:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

“Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo!” (Prijevod značenja El-Fatiha, 5.)

Dokaz za *el-istigaset* jesu riječi Svevišnjeg:

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَبَ لَكُمْ﴾

“I kada ste od Gospodara svoga izlaz zatražili...” (Prijevod značenja El-Enfal, 9.)

Dokaz za *el-isti'azet* jesu riječi Allaha, subhanehu ve te'ala:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾

“Reci: ‘Tražim zaštitu Gospodara ljudi.’” (Prijevod značenja En-Nas, 1.)

Propis traženja pomoći, izlaza i zaštite od nekoga drugog mimo Allaha

1. Dozvoljeno, ukoliko se ispune sljedeća četiri uvjeta, prva dva odnose se na stvar koja se traži, dok druga dva na onoga od koga se traži pomoć, izlaz i zaštita:
 - *da ono što se traži ne bude svojstveno samo Allahu, subhanehu ve te'ala;*
 - *da čovjek bude u stanju da traženo ispuni;*
 - *da čovjek od koga se spomenuto traži bude živ;*
 - *da bude prisutan.*
2. Širk, ukoliko izostane jedan od spomenutih uvjeta.

Eš-šefa'at – zauzimanje

Jezičko značenje: kada se neka stvar učini parnom, suprotna neparnoj.

Terminološko značenje: uzeti drugoga za posrednika u pribavljanju neke koristi i otklanjanju neke štete.

Vrste šefa'ata:

1. šefa'at koji se ne priznaje,
2. šefa'at koji se priznaje.

Šefa'at koji se ne priznaje:

- a) Značenje: šefa'at koji se traži od nekoga drugog pored Allaha, subhanehu ve te'ala, u stvarima kojih je dostojan samo Uzvišeni Allah.
- b) Dokaz za ovu vrstu šefa'ata: Allah Svevišnji je rekao:

﴿يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفْعَةٌ ۗ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

“O vjernici, udijelite dio od onoga čime vas Mi darujemo, prije nego što dođe Dan kada neće biti ni otkupa, ni prijateljstva, ni posredništva! – A nevjernici sami sebi čine nepravdu.” (Prijevod značenja El-Bekare, 254.)

Šefa'at koji se priznaje:

- a) Značenje: šefa'at koji se traži od Allaha, subhanehu ve te'ala.
- b) Uvjeti ovog šefa'ata:
 - Allahova, subhanehu ve te'ala, dozvola posredniku da posreduje ili se zauzima;

- *Allahovo, subhanehu ve te'ala, zadovoljstvo s posrednikom i onim za koga se posreduje.*
- c) Dokaz za ovu vrstu šefa'ata: Uzvišeni Allah kaže:

﴿مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾

“Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?!”

(Prijevod značenja El-Bekare, 255.)

﴿وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ

يَشَاءُ وَيَرْضَى﴾ (٢٦)

“A koliko na nebesima ima meleka čije posredovanje nikome neće biti od koristi, sve dok Allah to ne dozvoli onome kome On hoće i u korist onoga kojim je zadovoljan.” (Prijevod značenja En-Nedžm, 26.)

Propis traženja šefa'ata od živog koji je u mogućnosti da zatraženo učini

1. Ako budeš tražio od njega propisanu ili dozvoljenu stvar koju je on u mogućnosti da učini, to je dozvoljeno i ono je od potpomaganja na dobru.
2. Ako budeš tražio stvar koju ne može učiniti niko pored Allaha, to je širk – višeboštvo.

Posjećivanje mezarja

Postoje tri vrste posjećivanja mezarja:

1. Propisano posjećivanje, a ono je posjećivanje mezarja zbog:
 - a) podsjećanja na ahiret,
 - b) nazivanja selama njegovim stanovnicima i
 - c) učenja dove njima.
2. Posjećivanje mezarja koje je novina u vjeri, koje umanjuje potpunost tevhida i jedno je od puteva koji vode do širka – mnogoboštva. Od takvog posjećivanja mezarja je i:
 - a) namjeravanje činjenja ibadeta Allahu kod nečijeg mezara,
 - b) namjeravanje traženja bereketa – blagoslova od mezarja,
 - c) poklanjanje sevapa umrlom kod njegova mezara,
 - d) pripremanje prijevoznog sredstva mahsuz za određeno mezarje i odlazak do njega i slično tome.
3. Posjećivanje koje je od mnogoboštva, koje poništava tevhid u potpunosti, a ono biva kada se nešto od ibadeta uputi nekom od umrlih, tj.:
 - a) da se pored Allaha moli mrtvom u mezarju,
 - b) da se od njega traži pomoć,
 - c) da se njemu kod njegova mezara prinese žrtva, zakolje kurban ili da se zavjetuje u njegovo ime i slično tome.

Sihr

Jezičko značenje: ono čiji je razlog dešavanja nepoznat i skriven.

Terminološko značenje: učenje, čaranje, zapisi, lijekovi, trave i droge koje utječu na srce i tijelo, nakon Allahove dozvole.

Vrste sihra

Postoje dvije vrste sihra:

1. *Sihr koji je veliki širk – veliko mnogoboštvo* do kojeg dolazi usljed obožavanja džinna i šejtana, približavanja njima, padanja na sedždu njima kako bi ih odobrovoljio da oni okupiraju opsihrenog.
2. *Sihr koji je veliki grijeh, razvratno i zabranjeno djelo* do kojeg dolazi upotrebom nekakvih opojnih lijekova, trava i droga i sličnog, kao i šaranjem po ruci, izigravanje sa urokom i slično.

Propis sihra

1. Ukoliko sihr bude od prve vrste, onda je sihirbaz nevjernik i ubija se ubistvom odmetnika.
2. A ukoliko sihr bude od druge vrste, onda sihirbaz ne biva nevjernikom, ali se smatra velikim grješnikom i ubija se s ciljem suzbijanja nasilja, ako tako odluči vođa muslimana.

Dokaz koji ukazuje da je sihr nevjerstvo

Svevišnji Allah je rekao:

﴿وَمَا يُعْلِمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَقَّ يَقُولَا إِلَّا مَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾

"A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: 'Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!'" (Prijevod značenja El-Bekare, 102.)

Tako, ko ga bude činio, ili podučavao se njime, ili bio zadovoljan njime, počinio je nevjerstvo i izašao iz islama.

Propis skidanja sihra

Postoje dvije vrste uklanjanja sihra:

1. skidanje sihra drugim sihrom poput njega, što je strogo zabranjeno i od šejtanskih je djela;
2. skidanje sihra rukjom, šerijatskim liječenjem i dozvoljenim lijekovima, što je dozvoljeno i ništa sporno u njemu nema.

Ukazivanje i upozoravanje na sibirbaze

Obaveza je ukazivati i upozoravati ljude na sibirbaze, jer je u tome negiranje zla i savjetovanje muslimana.

Znakovi pomoću kojih se prepoznaje sibirbaz

Ukoliko primijetiš neki od ovih znakova pri osobi koja se bavi liječenjem, znaj, bez imalo sumnje, da se radi o sibirbaz:

1. pita bolesnog o njegovom imenu i imenu njegove majke;
2. uzima nešto od bolesnika: odjeću, košulju, haljinu;
3. pisanje talismana;
4. čitanje nerazgovijetnih rukji i talismana;
5. ponekad traži životinju s određenim opisom da je zakolje ne spominjući Allahovo ime pri klanju. Možda krvlju zaklane životinje maže bolesne dijelove tijela ili zaklanu životinju baca na zapušteno mjesto;
6. daje bolesniku prekrivač koji na sebi ima kocke u kojima se nalaze slova i brojevi;

7. govori brzo, nerazgovijetnim govorom;
8. daje bolesniku listove koje on treba spaliti i nakaditi se njihovim dimom;
9. daje bolesniku razne stvari da ih ukopa u zemlju.

Gatanje i proricanje

Definicija gatar: to je onaj koji putem džinna i šejtana obavještava o onome što će se dogoditi u budućnosti.

Definicija prorocatelja: to je onaj koji tvrdi da poznaje sadašnje stvari, poput poznavanja mjesta gdje se nalazi ukradeno ili izgubljeno, a sve to na nepoznat, skriven način.

Prizivanje poznavanja gajba

Ovo je nevjerstvo jer je u tome utjerivanje Kur'ana u laž. Svevišnji je rekao:

﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾

"Reci: 'Niko, osim Allaha, ni na nebu ni na Zemlji, ne zna gajb – neviđeno.'"

(Prijevod značenja En-Neml, 65.)

Vrste onih koji obavještavaju o neviđenom:

1. Onaj koji obavještava o gajbu putem džinna. On se zove *kabin*.
2. Onaj koji obavještava o gajbu crtajući linije po zemlji. On se zove *remmal*.
3. Onaj koji obavještava o gajbu putem zvijezda. On se zove *munedždžim*.
4. Onaj koji obavještava o ukradenom ili izgubljenom na skriven način. On se zove *arrafa*.

Propis odlaska gatarima, proricateljima i sibirbazima

Propis se može podijeliti na dvije vrste:

1. Onaj ko dođe spomenutim osobama i pita ih, bez da vjeruje u njih, propis odlaska takvog čovjeka je strogo zabranjen i jedan je od velikih grijeha. Takvom se namaz neće primiti četrdeset dana.

Dokaz za ovo su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Ko ode proricatelju i pita ga o nečemu, namaz mu se neće primiti četrdeset dana.”*¹⁹ Tj. neće dobiti nagradu za svoj namaz.

2. Onaj ko ode spomenutim osobama, pita ih i povjeruje u njih, njegov odlazak predstavlja nevjerstvo u ono što je objavljeno Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

Dokaz za ovo su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Ko ode proricatelju ili gataru i povjeruje u ono što mu kaže, taj je uznevjerovao u ono što je objavljeno Muhammedu.”*²⁰

¹⁹ Muslim

²⁰ Četverica autora Sunena i Hakim

Et-tijere – zloslutnja

Jezičko značenje: preuzeto je od riječi *tetajjur*, što predstavlja zloslutnju na osnovu neke stvari.

Terminološko značenje: zloslutnja koja se javlja kao rezultat viđenja nečeg, ili slušanja ili saznavanja.

Propis *tetajjura*:

Tetajjur se suprotstavlja tevhidu sa dva aspekta:

1. Onaj kod koga se ovo nađe gubi oslonac u Allaha, subhanehu ve te'ala, i oslanja se na nekoga drugog mimo Njega Uzvišenog.
2. On se veže za stvari koje ne postoje, koje su priviđenja i iluzije.

Dokaz koji ukazuje na zabranjenost *tetajjura*

Svevišnji je rekao:

﴿أَلَا إِنَّمَا طَبَّرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ (١٣١)

“Ali ne! Njihova nevolja je od Allaha bila, samo što većina njih nije znala!”

(Prijevod značenja El-E'araf, 131.)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Nema zaraze, nema lošeg predznaka, nema sove i nema (crva) u utrobi.”²¹

Također, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Tijere je širk.”²²

²¹ Muttefekun alejh

²² Ebu Davud i Tirmizi

Stanja onoga koji čini tijere

Postoje dva stanja:

Prvo, da se suzdrži, zatraži pomoć u *tijeri* i ostavi djelo. Ovo je od najopasnijih vidova *tijere*.

Drugo, da nastavi, ali s brigom i strahom da mu taj loš predznak ne naudi. Ovo je, također, zloslutnja, ali je manji oblik od prvog.

Oba oblika utječu na smanjivanje tevhida i nanose štetu ljudima.

Lijek za onoga koji osjeti zloslutnju u svome srcu

Neka kaže: *“Allahumme la je'ti bil-hasenat illa ente, ve la jedfe'u es-sejji'at illa ente, ve la havle ve la kuvvete illa bike! – Gospodaru moj! Dobro ne donosi niko mimo Tebe, niti zlo odvraca iko osim Tebe! Nema snage niti moći osim kod Tebe!”*²³

Neka također kaže: *“Allahumme la tijere illa tijereke, ve la hajre illa hajreke! – Gospodaru moj! Nema nevolje osim od Tebe, niti dobra osim od Tebe!”*²⁴

Zatim, na njemu je da:

1. spozna štetnost zloslutnje,
2. bori se sa svojom dušom,
3. vjeruje u Allahovu odredbu,
4. ima lijepo mišljenje o Allahu,
5. klanja istihara-namaz.

²³ Ebu Davud

²⁴ Ahmed, a šejh Albani ga je ocijenio vjerodostojnim.

Zabranjena tijera

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “*Uistinu, tijera je samo ono što te navede na nešto ili te odvraća od nečega.*”²⁵

Dobar – el-fe'l

Značenje: to je lijepa riječ koja razveseli čovjeka kada je čuje.

Primjer: Čovjek želi da krene na put, pa čuje nekoga kako kaže: “O Salime! O zdravi!”, pa se obraduje zbog nje.

Propis: dozvoljenost istog.

Dokaz za spomenuto: Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “*Zadivljuje me el-fe'l!*”²⁶

Razlika između tijere i fe'la

Tijere predstavlja loše mišljenje o Allahu i čini da čovjek neka od Allahovih prava usmjerava prema drugom, veže srce za stvorenje koje mu ne može niti koristiti niti štetiti.

Fe'l predstavlja lijepo mišljenje o Allahu i ne odvraća čovjeka od njegovih potreba.

²⁵ Ahmed

²⁶ Muttefekun alejh

Astrologija

Jezičko značenje: traženje znanja iz astrologije ili ubjeđenje u utjecaj zvijezda.

Terminološko značenje: dokazivanje zvijezdama određenih stvari.

Vrste znanja iz astrologije:

1. znanje o propisima i utjecaju,
2. znanje o razlozima i upravljanju.

Znanje o propisima i utjecaju

Dijeli se na tri vrste:

1. Ubjeđenje da zvijezde imaju utjecaja, tj. da one stvaraju događaje i doprinose zlim stanjima. Ovo predstavlja veliki širk.
2. Uzimanje zvijezda razlogom putem kojeg se saznaje gajb. Ovo predstavlja veliko nevjerstvo.
3. Ubjeđenje da su zvijezde razlog dobra ili zla, a Svevišnji Allah je Taj Koji daje dobro i zlo. Ovo je strogo zabranjeno i predstavlja mali širk.

Znanje o razlozima i utjecaju

Postoje dvije vrste ovoga znanja:

2. Ukazivanje na vjerske koristi na osnovu položaja i kretanja zvijezda. Ovo je potrebno i traži se.

Primjer toga jeste upotreba zvijezda u određivanju kible.

3. Upotreba zvijezda za dunjalučke koristi, što biva na dva načina:
 - a) upotreba zvijezda u određivanju strana svijeta i to je dozvoljeno;
 - b) upotreba zvijezda u određivanju godišnjih doba, što nije pokuđeno, po ispravnijem mišljenju.

Korist: Mudrost stvaranja zvijezda:

1. ukras su nebesima,
2. njima se gađaju šejtani,
3. znakovi su kojima se ljudi rukovode.

Traženje kiše na osnovu položaja zvijezda

Riječ je o traženju kiše na osnovu položaja zvijezda, a tih položaja je dvadeset osam, odnosno pripisivanje kiše tim položajima.

Vrste traženja kiše na osnovu položaja zvijezda

1. *Veliki širk* koji se dešava na dva načina:
 - a) da traži od tih položaja da oni dadnu kišu, kao da kaže: “O položaju zvijezde, taj i taj, podari nam kišu! O položaju zvijezde, taj i taj, spusti na nas kišu!” i slično tome;
 - b) da pripiše pojavu kiše tim položajima zvijezda, da su oni ti koji daju kišu mimo Allaha, subhanehu ve te’ala, pa makar i ne tražio kišu od njih.
2. *Mali širk* koji biva ukoliko se ovi položaji zvijezda budu smatrali razlogom za kišu.
3. *Dozvoljeni postupak*, tj. da se ti položaji zvijezda uzmu kao znakovi i pokazatelji, a ne razlozi ili zasebni uzročnici.

Dokaz koji ukazuje na zabranjenost traženja kiše na osnovu položaja zvijezda

Svevišnji Allah je rekao:

“...i umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana – vi u njega ne vjerujete?” (Prijevod značenja El-Vaki’a, 82.)

Mudžahid je rekao: “Tj. njihovim riječima za položaj zvijezda: ‘Taj i taj položaj zvijezda nam je spustio kišu.’”

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Znate li šta je vaš Gospodar rekao?” “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, odgovorili su. Rekao je: “Među Mojim robovima osvanuo je vjernik i nevjernik. Onaj ko je rekao: ‘Pala nam je kiša s Allahovom dobrotom i milošću’, pa taj vjeruje u Mene i ne vjeruje u zvijezde, a onaj ko je rekao: ‘Pala nam je kiša zbog te i te kišne zvijezde’, taj ne vjeruje u Mene, a vjeruje u zvijezde.”²⁷

²⁷ Muttefekun alejh

Pretvaranje

Jezičko značenje: ispoljavanje određene stvari drugome da je vidi.

Šerijatsko značenje: ispoljavanje pokornosti drugima kako bi je ljudi vidjeli i pohvalili.

Propis pretvaranja:

- a) Malo pretvaranje predstavlja mali širk.
- b) Svako djelo ili skoro svako djelo koje se čini sa pretvaranjem predstavlja veliki širk i on se ne pojavljuje kod vjernika, već je to osobina licemjera.

Opasnost pretvaranja:

1. Mali je širk. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: *“Najviše čega se bojim po vas jeste mali širk.”* Upitan je o njemu, pa je odgovorio: *“Pretvaranje.”*²⁸
2. Neće biti oprosteno ukoliko se njegov počinitelj ne pokaje za njega. Svevišnji Allah je rekao:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ﴾^{٤٨}

“Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijeha od toga.” (Prijevod značenja En-Nisa', 48.)

Ovo obuhvata i veliki i mali širk.

²⁸ Ahmed

3. Poništava djelo pri kojem se nađe. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: *“Svevišnji Allah je rekao: Ja sam najneovisniji od toga da Mi se neko smatra ravnim, pa ko učini neko djelo i u njemu pripiše Mi nekoga, Ja ostavljam i njega i njegovo djelo.”*²⁹
4. Opasnije je od Dedždžalova iskušenja. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: *“Hoćete li da vas obavijestim o onome od čega više strahujem po vas od Dedždžala?!”* Rekli su: *“Svakako, Allahov Poslaniče!”* Rekao je: *“Skriveni širk. Čovjek će ustati da klanja, pa će uljepšati svoj namaz kada vidi da ga gleda drugi čovjek.”*³⁰

Ukoliko se s djelom pomiješa pretvaranje

Postoje tri slučaja.

Prvi slučaj: Podsticaj na djelo u osnovi je želja da ga vide ljudi. Ovo predstavlja širk i dotični ibadet je ništavan.

Drugi slučaj: Da nijet za činjenje djela bude Allahovo zadovoljstvo, ali u toku djela dođe do pretvaranja. Ovdje se mogu desiti dva stanja:

1. da se čovjek bori sa svojom dušom i da se ne prepušta pretvaranju, da nije zadovoljan time. U ovom slučaju pretvaranje koje se pojavilo neće imati utjecaja na dotično djelo;
2. da bude zadovoljan tim pretvaranjem, da mu se prepusti i da ga ne otklanja.

Propis ibadeta u ovom slučaju:

- a) Ukoliko se završetak djela ne nadovezuje na njegov početak, tada je početak, tj. prvi dio djela ispravan, dok je onaj dio djela pri kojem se desilo pretvaranje neispravan.

²⁹ Muslim

³⁰ Ahmed

Primjer toga: Čovjek udijeli stotinu dinara iskreno radi Allaha, a zatim vidi čovjeka pa udijeli drugu stotinu dinara pretvarajući se. U ovom slučaju prva sadaka je ispravna, dok je druga ništavna.

b) Ukoliko se završetak djela, tj. drugi dio, nadovezuje na početak, odnosno prvi dio djela, tada je cijelo djelo ništavno.

Primjer toga: Čovjek klanja dva rekata radi Allaha, subhanehu ve te'ala, međutim, počne se pretvarati na drugom rekatu i ne odagna to pretvaranje od sebe i prepusti se njemu, tada cijeli namaz postaje ništavan.

Treći slučaj: Da se pojavi pretvaranje nakon završenog djela. U ovom slučaju ništa ne utječe na djelo.

Pitanje: Čovjek čuje kako ga ljudi hvale pa se obraduje tome?

Nema nikakve smetnje u tome. Naprotiv, *“to je rana dobra vijest za vjernika.”*³¹

Pitanje: Čovjek ostavi činjenje djela radi ljudi?

Ostavljanje činjenja djela radi ljudi je, također, pretvaranje.

Razlika između pretvaranja – rija'a i čuvenja – sum'e

Rija'a – pretvaranje je vezano za čulo vida, tj. čovjek čini djelo kako bi ga ljudi vidjeli i pohvalili.

Sum'a – čuvenje, vezana je za čulo sluha, tj. čovjek čini djelo kako bi se proćuo među ljudima pa ga ljudi počeli hvaliti.

Lijek za pretvaranje:

1. prisjećanje vrijednosti iskrenosti,
2. svjesnost opasnosti pretvaranja i poništavanja djela,
3. prisjećanje na ahiret,
4. svjesnost da ljudi niti koriste niti štete,

³¹ Muslim

5. dova: *“Allahumme inni e’uzu bike en usrike bike šej’en ve ene e’alemu ve estagfiruke lima la e’alemu! – Allahu moj! Ja Ti se utječem da Ti smatram nekoga ravnim, a ja to znam, i tražim oprosta od Tebe za ono što učinim u neznanju!”*

Nastojanje čovjeka da svojim ibadetom zadobije imetak

Pod ovim se podrazumijeva da čovjek radi čisti ibadet kako bi zadobio dunjalučku korist.

Primjer toga:

1. poput onoga koji obavlja hadždž da bi uzeo novac;
2. poput onoga koji se bori radi ratnog plijena;
3. poput onoga koji uči ezan za platu;
4. poput onoga koji traži šerijatsko znanje samo da bi dobio diplomu ili radno mjesto.

Propis: Dvojak je:

- a) ukoliko svim svojim djelima ili skoro svim svojim djelima namjerava postizanje dunjalučke koristi, tada to biva veliki širk;
- b) ukoliko počini određeno djelo kojim namjerava određenu dunjalučku korist, tada to biva mali širk koji poništava dotično djelo.

Upozorenje čovjeku da ne traži svojim ibadetom dunjalučku korist

Svevišnji Allah je rekao:

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُخْسُونَ﴾

﴿١٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحِطَّ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَطُلَ مَا

﴿١٦﴾ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

“Onima koji žele život na ovom svijetu i ljepote njegove – Mi ćemo dati plodove truda njihova i neće im se u njemu ništa prikratiti. Njih će na onom svijetu samo vatra peći; tamo neće imati nikakve nagrade za ono što su na Zemlji radili i bit će uzaludno sve što su učinili.” (Prijevod značenja Hud, 15.-16.)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: *“Ko bude tražio znanje kojim se traži samo Allahovo lice, a on ga ne bude tražio osim da postigne neki od dunjalučkih ciljeva, on neće osjetiti miris Dženneta.”*

32

Hilf – zaklinjanje nečim mimo Allaha

Jezičko značenje: obvezivanje.

Terminološko značenje: potvrđivanje određenog propisa spominjanjem nečega veličanstvenog uz upotrebu harfova za zaklinjanje.

Harfovi kojima se zaklinje jesu: vav, ba i ta.

Drugi nazivi za zakletvu:

1. jemin,
2. kasem.

Propisano zaklinjanje

To je zaklinjanje koje biva na sljedeći način:

- zaklinjanje Allahom, tj. da se kaže: *vallahi, billahi, tallahi*;
- ili zaklinjanje nekim od Allahovih imena, tj. da se kaže: “*ver-Rahmani – tako mi Milostivog, vel-Azimi – tako Mi Uzvišenog, ves-Semi’i – tako mi Onoga Koji sve čuje*”;
- ili zaklinjanje nekom od Allahovih osobina, tj. da se kaže: “*bi ‘izzetillahi – tako mi Allahova ponosa, ve rahmetillahi – tako mi Allahove milosti, ve ilmillahi – tako mi Allahova znanja*”.

Propis zaklinjanja nečim mimo Allaha

Propis može biti dvojak:.

- a) Ukoliko to čime se zaklinje čovjek bude veličao do mjere ibadeta kao što se veliča Allah ili još više. Tada to biva veliki širk.
- b) Ukoliko to bude veličao ali ne u tolikoj mjeri da to biva ravnim veličanju Allaha, subhanehu ve te'ala. Tada to biva mali širk.

Dokaz za propis o zaklinjanju nečim mimo Allaha

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “*Onaj ko se zakune nečim mimo Allaha, taj je počinio nevjerstvo ili višeboštvo.*”³³

Primjeri zaklinjanja nečim mimo Allaha:

1. zaklinjanje dobrim ljudima,
2. zaklinjanje položajem Vjerovjesnika ili položajem dobrih ljudi,
3. zaklinjanje ljudskim životom,
4. zaklinjanje povjerenjem ili ugledom.

Korisni sažetak propisa vezanih za zaklinjanje:

1. Stroga zabrana zaklinjanja nečim drugim mimo Allaha i dotični postupak predstavlja širk – višeboštvo.
2. Stroga zabrana zaklinjanja Allahom lažno. Takva zakletva se naziva *gamus*.
3. Stroga zabrana čestog zaklinjanja Allahom – pa makar bilo i istinito – ako za tim nema potrebe, jer je u tome izigravanje sa Allahom.
4. Dozvoljenost zaklinjanja Allahom istinito i kada to potreba iziskuje.

Otkupnina za onoga koji se zakune nečim mimo Allaha:

Da kaže: *La ilahe illallah*.

³³ Ahmed, Ebu Davud i Tirmizi

Dokaz za ovo su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Ko se zakune pa kaže u svojoj zakletvi: ‘Tako mi Lata i Uzza’a’, neka kaže: ‘La ilahe illallah!’”*³⁴

³⁴ Muttefekun alejh

Spominjanje Allaha i nekoga od stvorenja uz upotrebu veznika "i"

Spajanje Allahovog imena s imenom nekog od stvorenja uz upotrebu veznika "i" dajući do znanja da dotično stvorenje ima udjela u dešavanju određene stvari.

Primjer toga je:

1. Ono što hoće Allah i ti.
2. Nadam se od Allaha i tebe.
3. Pomogao sam se Allahom i tobom.
4. Nemam nikoga mimo Allaha i tebe.
5. Da nije bilo Allaha i tog čovjeka, propao bih.

I druge riječi slične ovima.

Propis

Može biti dvojak:

1. Ukoliko bude ubijeđen u jednakost, tada to biva velikim širkom, pa makar umjesto veznika "i" rekao i "zatim".
2. Ukoliko ne bude imao ubjeđenje u jednakost, tada to biva malim širkom.

Kako je ispravno reći u ovom slučaju

1. Da umjesto veznika "i" kaže "a zatim" i da nema ubjeđenje u jednakost, poput da kaže: "Ono što hoće Allah, a zatim što

- hoćeš ti”, ili da kaže: “Pomogao sam se Allahom, a zatim tobom”.
2. Da cijeli slučaj pripiše Allahu, poput da kaže: “Ono što Allah Jedinu hoće”, ili da kaže: “Pomogao sam se Allahom Jedinim”, i ovo je svakako najbolje i najljepše.

Razlika između veznika “i” i riječi “a zatim” u ovim slučajevima

Veznik “i” upućuje na spojenost i jednakost.

Riječi “a zatim” upućuju na slijed.

Riječ “da”

Ova riječ može se upotrijebiti na tri načina:

1. Dozvoljeni način

Da upotrijebi ovu riječ samo kao obavijest.

Primjer: “Da si prisustvovao predavanju, okoristio bi se.”

Dokaz za to su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Da sam uvidio svoj slučaj kako nisam, ne bih poveo sa sobom kurban, već bih zajedno s vama svoj obred promijenio u temettu’u.”*³⁵

2. Poželjan način

Da upotrijebi riječ “da” iz želje za dobrim.

Primjer: “Da imam imetka, udijelio bih milostinju.”

Dokaz za ovo su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o četverici ljudi od kojih je jedan rekao: “Da ja imam imetka, postupio bih kako je postupio taj i taj.” Tj. iz želje za dobrim djelom. Pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“On je sa svojom namjerom i njihova nagrada je ista.”*³⁶

3. Zabranjen način

Da upotrijebi riječ “da” na sljedeća tri načina:

a) da je upotrijebi suprotstavljajući se šerijatskoj naredbi.

Dokaz za ovo su riječi Svevišnjeg Allaha:

³⁵ Muttefekun alejh

³⁶ Ahmed i Tirmizi

﴿لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا﴾

"Da su nas poslušali, ne bi poginuli!" (Prijevod značenja Ali Imran, 168.);

b) da je upotrijebi suprotstavljajući se Allahovoj odredbi.

Dokaz za ovo su riječi Svevišnjeg Allaha:

﴿لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا﴾

"Da su ostali s nama, ne bi umrli i ne bi poginuli!" (Prijevod značenja Ali Imran, 156.);

c) da je upotrijebi priželjkujući zlo.

Dokaz za to je hadis o četverici ljudi od kojih je jedan rekao: "Da ja imam imetka, radio bih kao što radi taj i taj." Ovaj je priželjkivao zlo, pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "On je sa svojom namjerom i njihov grijeh je isti."

Psovanje vremena

Značenje: psovanje i grdnja vremena.

Propisi psovanja vremena:

Dijeli se na tri vrste:

1. Namjera čistog obavještanja o vremenu bez grdnje, što je dozvoljeno. Primjer toga su riječi: “Umorili smo se od velike vrućine u ovom danu.” Ili poput riječi Luta, alejhis-salam: **“Ovo je težak dan!”**
2. Psovanje vremena smatrajući da je ono uzrok, poput da bude ubijeden da vrijeme utječe na kretanje stvari od dobra prema zlu, što predstavlja veliki širk.
3. Psovanje vremena zbog toga što mu se u njemu desilo neželjeno uz ubjedenje da je Allah to dao, a ovo je strogo zabranjeno i od velikih grijeha.

Psovanje vremena predstavlja ezijet Allaha, subhanehu ve te'ala

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Svevišnji Allah je rekao: ‘Sin Ademov Me ezijeti! Psuje vrijeme, a Ja sam vrijeme. Ja okrećem noć i dan.’”³⁷ Značenje riječi “a Ja sam vrijeme” jeste: “Tj. Ja uređujem vrijeme i upravljam njime.”

Napomena:

Ed-dehr / vrijeme nije od Allahovih imena.

³⁷ Muttefekun alejh

Dva korisna pravila u izrazima

1. Obaveza čuvanja jezika od strogo zabranjenog govora, poput: ogovaranja, prenošenja tuđih riječi s ciljem zavade, laži; ili poput širka: zaklinjanje nečim drugim mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, jer će čovjek biti obračunavan za sve što izgovori:

﴿ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴾ ١٨

"On ne izusti ni jednu riječ a da pored njega nije prisutan onaj koji bdije."

(Prijevod značenja Kaf, 18.)

Tako insan može da izađe iz islama samo jednom riječju koju izgovori, pa je zbog toga potrebna velika briga o riječima i izrazima.

2. Izraze i riječi za koje postoji mogućnost da su od širka nije dozvoljeno koristiti, jer njihovo korištenje može odvesti u širk ili može predstavljati vrata širka.

Novotarija

Jezičko značenje: nova izumljena stvar kojoj nije prethodilo ništa slično.

Šerijatsko značenje: ono što se uvede u vjeru bez dokaza.

Vrste uvođenja novih stvari:

1. uvođenje novih stvari u običaje poput uvođenja savremenih izuma, što je dozvoljeno jer je osnova u adetima dozvoljenost;
2. uvođenje novih stvari u vjeru, što je strogo zabranjeno jer je osnova u vjeri zabranjenost.

Vrste uvođenja novih stvari u vjeru

1. Novina u ubjedenju, a to je ubjedenje suprotno onome o kojem je obavijestio Allah, subhanehu ve te'ala, i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Primjer takvog ubjedenja je poistovjećivanje ili negiranje Allahovih svojstava ili negiranje Allahove odredbe.
2. Novina u djelima, a to je obožavanje Allaha na nepropisani način koje se čini:
 - *uvođenjem ibadeta koji nije propisan,*
 - *dodavanjem ili oduzimanjem od propisanog ibadeta,*
 - *dolaskom s propisanim ibadetom ali na nepropisan, izmišljen način,*

- određivanjem vremena za propisani ibadet za koji Šerijat nije odredio vrijeme, poput: građenja na kaburima, praznika, uvedenih proslava.
3. Novina u ostavljanju, a to je ostavljanje dozvoljenog ili ostavljanje onoga što se traži iz ibadeta, poput: ostavljanja jedenja mesa smatrajući to ibadetom ili ostavljanja braka smatrajući to ibadetom.

Vrste novotarija s obzirom na njihov propis

1. Novotarije koje izvode svoga počinitelj iz vjere, poput novotarije rafidija ili poput novotarije o stvaranju Kur'ana.
2. Novotarija koja je grijeh i ne izvodi svoga počinitelja iz vjere, poput: zajedničkog zikra ili određivanja noći u polovini mjeseca ša'bana za ibadet.

Upozorenje na novine u vjeri i njihovo odbijanje

Ovdje su nam dovoljni jedan ajet i dva hadisa.

1. Riječi Allaha, subhanehu ve te'ala:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

“Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (Prijevod značenja El-Maida, 3.)

2. Riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“Ko u ovu našu stvar uvede ono što nije od nje, to mu se odbija.”*³⁸ U predanju kod imama Muslima stoji: *“Ko učini djelo koje nije od naše vjere, ono mu se odbija.”*
3. Riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *“A najgore stvari su uvedene stvari. (Svaka uvedena stvar je*

³⁸ Muttefekun alejh

*novotarija) A svaka novotarija je zabluda. (I svaka zabluda vodi u Vatru)."*³⁹

Da li postoje lijepa novotarija i ružna novotarija?

Onaj koji dijeli novotarije na lijepu novotariju i ružnu novotariju, taj griješi i suprotstavlja se riječima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *"Uistinu, svaka novotarija je zabluda"*, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osudio sve novotarije i rekao za njih da su zabluda, dok ovaj govori: "Nisu sve novotarije zabluda, već ima i lijepih novotarija."

Razlozi koji su doveli do pojave novotarija:

1. neznanje o vjerskim propisima,
2. slijedenje strasti,
3. pristrasnost određenim mišljenjima i određenim osobama,
4. poistovjećivanje sa nevjernicima,
5. oslanjanje na izmišljene hadise koji nemaju nikakve osnove u vjeri,
6. običaji i praznovjerja na koja Šerijat ničim ne ukazuje, niti ih potvrđuje razum.

Dva značajna i korisna pravila u raspoznavanju novotarija i njihovom odbacivanju

Prvo, osnova u ibadetima je zabrana i čekanje sve dok se ne dođe s dokazom koji ukazuje na njihovu propisanost.

Drugo, svaki ibadet za kojim je postojala potreba i razlog da se čini u vrijeme Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ali ga on nije činio niti su ga činili njegovi plemeniti ashabi, ukazuje na nepropisanost dotičnog ibadeta.

³⁹ Muslim, dok dodaci u zagradama postoje kod Nesa>ija.

Dvije značajne napomene

Prva: imam Malik, rahmetullahi alejh, rekao je: “Ko uvede novinu u islam i smatra je lijepom, taj tvrdi da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, pronevjerio poslanstvo, jer je Allah, subhanehu ve te’ala, rekao:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

"Danas sam vam vjeru vašu usavršio..." (Prijevod značenja El-Maida, 3.).

Druga: šejh Albani, rahmetullahi alejh, rekao je: “Neophodno je da znamo da je i najmanja novotarija, s kojom dođe čovjek u vjeri, strogo zabranjena, tako da nema među novotarijama – kako to neki misle – onih koje su samo pokuđene.”

Neke od novotarija koje su proširene u ummetu:

1. proslavljanje Vjerovjesnikovog, sallallahu alejhi ve sellem, rođenja –mevluda i rođenja drugih;
2. proslavljanje noći Isra'a i Mi'radža;
3. proslavljanje petnaeste noći mjeseca ša'bana;
4. proslavljanje rođendana;
5. traženje bereketa od određenih mjesta, ostataka, osoba, bile one žive ili mrtve;
6. zajednički zikr;
7. traženje da se uči El-Fatiha za duše umrlih i drugim povodima;
8. određivanje mjeseca redžeba za obavljanje umre i drugih posebnih ibadeta;
9. glasno izgovaranje nijjeta jezikom u namazu;
10. tevessul – približavanje Allahu, subhanehu ve te'ala, putem osoba i njihovih položaja.

Korisna djela za upoznavanje s novotarijama:

1. "Et-Tahzir minel-bide'i", šejha Abdul-Aziza b. Baza, rahmetullahi alejh;
2. "Es-Sunen vel-mubtedi'at", šejha Abdus-Selama el-Kušejrija;
3. "El-Bide'u vel-muhdesat ve ma asle lehu", koje je sakupio i pripremio Hamud el-Metar;
4. "El-Ibda'u fi medar el-ibtida'i", šejha Alije Mahfuza;
5. "El-Bide'u el-havlije", šejha Abdullaha et-Tuvejdžirija.

Korist:

Slijeđenje Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, neće se ostvariti osim ako djelo ispuni šest uvjeta, uvjetovanih od strane Šerijata:

Br.	Uvjet slijeđenja	Primjer suprotstavljanja
1.	Razlog	Poput onoga koji klanja dva rekata zbog padanja kiše
2.	Vrsta	Poput onoga koji izdvoji sadekatul-fitr u novcu
3.	Broj i količina	Poput onoga koji klanja akšam četiri rekata namjerno
4.	Način	Poput onoga koji pri abdestu krene od nogu i završi sa licem
5.	Vrijeme	Poput onoga koji zakolje kurban u ramazanu
6.	Mjesto	Poput onoga koji itikaf čini u pustinji

Poziv u tevhid

Poziv Allahu, subhanehu ve te'ala, velika je stvar, velika blagodati, zanimanje poslanikâ i vjerovjesnikâ, mejdan dobrih i pobožnih.

Uzvišeni Allah je rekao:

﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾

“Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj!” (Prijevod značenja En-Nahl, 125.)

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي﴾

“Reci: ‘Ovo je moj put na kojem pozivam Allahu jasno, sa znanjem, ja i onaj koji me slijedi!’” (Prijevod značenja Jusuf, 108.)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: *“Tako mi Allaha! Da Allah tobom uputi samo jednog čovjeka, bolje ti je od blaga crvenih deva!”*⁴⁰

I rekao je: *“Onome koji bude pozivao na uputu, zadobit će nagradu poput onoga koji ga slijedi, a da pri tome ništa neće biti umanjeno od njihovih nagrada!”*⁴¹

Tevhidu se prvo poziva

Prvo što je obavezno poznavati, razumjeti, primijeniti i tome pozivati jeste tevhid. Dokaz za ovo su riječi Allahovog Poslanika,

⁴⁰ Muttefekun alejh

⁴¹ Muslim

sallallahu alejhi ve sellem, kada je slao Muaza, radijallahu anh, u Jemen. Rekao mu je: *“Neka prvo čemu ćeš ih pozivati bude svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha.”* A u drugom predanju: *“Sve dok ne učine tevhid u Allaha.”*⁴²

Neke od metoda pozivanja u tevhid

Ovo su neke metode koje odgovaraju svima i nikome ne predstavljaju veliku poteškoću:

1. štampanje i podjela knjiga i letaka koji sadrže poziv u tevhid;
2. podsticanje trgovaca da učestvuju u štampanju i podjeli knjiga tevhida i akide;
3. snimanje i podjela audiopredavanja koja pojašnjavaju tevhid i pozivaju njemu;
4. upućivanje riječi, savjeta, hutbi i predavanja o tevhidu od strane onoga koji ima mogućnosti za to ili pripremanja i organiziranja istog sa učenjacima i daijama;
5. podučavanje porodica u kućama osnovama tevhida, iščitavanje knjiga akide s njima i podsticanje istih nagradama i drugim podsticajima.

⁴² Muttefekun alejh

Najvažnije knjige iz oblasti tevhida i akide

Ovo je koristan spisak najvažnijih knjiga iz oblasti tevhida i akide koje ti, brate muslimanu, preporučujem, da ih kupiš i čitaš kako bi se znanje o tvojoj vjeri povećalo, i kako bi spoznao put spasa i put uspjeha, čijim je slijedenjem svaki uspio i profitirao, dok je okretanjem od njega svaki propao i izgubio.

Znaj, plemeniti brate, da je izučavanje tevhida i akide najznačajnija vrsta fikha u vjeri. Pojedini islamski učenjaci fikh su dijelili na:

1. *fikhul-ekber* / najveći fikh, podrazumijevajući pod njim pitanja tevhida i akide i
2. *fikhul-asgar* / manji fikh, podrazumijevajući pod njim propise obredoslovlja i kupoprodajnih ugovora.

A sada ti preporučujem naslove knjiga:

1. "Usulu selase",
2. "Kava'idu erbe'a",
3. "Kešfu šubuhat",
4. "Kitabu tevhid".

Sve ove knjige su od šejha obnovitelja Muhammeda b. Abdul-Vehhaba, rahmetullahi alejh;

5. "Medžmu'atu tevhid nedždijje";
6. "Fethu el-Medžid" – šejha Abdur-Rahmana b. Hasana, rahmetullahi alejh;
7. "Tejsir el-Azizi el-Hamid šerh Kitabu tevhida" – šejha Sulejmana b. Abdullaha, rahmetullahi alejh;
8. "Me'aridžu kabul";

9. *“E’alamu sunne menšure”* – šejha Hafiza el-Hakemija, rahmetullahi alejh;
10. *“Kaṣlu mufid ‘ala Kitabi tevhid”* - šejha Muhammeda b. Saliha el-Usejmina, rahmetullahi alejh;
11. *“Kitabu tevhid”*;
12. *“Iršad ila sabihi i’atikad”* - šejha Saliha el-Fevzana;
13. *“Akidetu Vasitijje”* - šejhul-islama Ibn Tejmijje, rahmetullahi alejh;
14. *“Šerh Akideti Vasitijje”* - šejha Muhammeda b. Saliha el-Usejmina, rahmetullahi alejh;
15. *“Šerh Akideti Vasitijje”* – šejha Saliha el-Fevzana;
16. *“Kavaidu musla fi sifatillahi ve esmaihi el-husna”* – šejha Muhammeda b. Saliha el-Usejmina, rahmetullahi alejh;
17. *“Akidetu Tahavijje”* sa komentarom Ibn Ebil Izza, rahmetullahi alejh.

Nastoj da čitaš knjige i fetve sljedećih učenjaka:

1. šejhul-islama Ibn Tejmijje, rahmetullahi alejh;
2. Ibnul-Kajjima, rahmetullahi alejh, koji je njegov učenik;
3. šejhul-islama Muhammeda b. Abdul-Vehhaba, rahmetullahi alejh, i njegovih unuka koji su bili imami ove da’we;
4. šejha Abdul-Aziza b. Baza, rahmetullahi alejh;
5. šejha Muhammeda b. Saliha el-Usejmina, rahmetullahi alejh;
6. šejha Abdullaha el-Džibrina;
7. šejha Saliha el-Fevzana.

I druge knjige i fetve islamskih učenjaka koji su poznati po ispravnom tevhidu i ispravnom ubjeđenju.

Završnica

Na kraju ovog djela Allaha veličam i zahvaljujem Mu se kada me je podržao od Sebe u ovome djelu i kada mi ga je olakšao.

Nadam se da će ovo djelo pomoći u pojašnjenju tevhida, njegovih propisa i pitanja vezanih za njega.

Kao što, također, Allaha, Sveznajućeg i Svemogućeg, molim da nagradi svakim dobrom svakog onoga koji je učestvovao u širenju i štampanju ovog djela i da mu uveća nagradu.

Neka je salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve ashabe.

Abdullah b. Ahmed el-Havil

Sadržaj

Predgovor istaknutog učenjaka Abdullaha b. Abdur-Rahmana el-Džibri- na.....	5
Predgovor istaknutog učenjaka Halida b. Abdullaha el-Musliha	6
Uvod	8
Značenje tevhida	10
Podjela tevhida	10
Značajne koristi	13
Značaj i vrijednost tevhida.....	13
La ilahe illallah.....	17
Šarti (uvjeti ispravnosti) riječi la ilahe illallah	19
Svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, Allahov poslanik	22
Širk	24
Vrste širka	24
Razlika između velikog i malog širka.....	24
Veliki širk:	24
Mali širk:.....	24
Vrste velikog širka	25
Primjeri velikog i malog širka.....	26
Korisna dova za zaštitu od širka.....	27
Historijat širka.....	27
Opasnost i posljedice širka	28
Stvari koje izvide iz islama	30
Nevjerstvo u taguta	33
Tri osnovna temelja	35
Prvi temelj: Poznavanje Gospodara, Allaha, subhanehu ve te'ala	35
Drugi temelj: Poznavanje vjere islama	35

Treći temelj: Poznavanje poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve selleme	36
Kufr – nevjerstvo	37
Vrste nevjerstva:	37
Veliko nevjerstvo.....	37
Malo nevjerstvo	39
Licemjerstvo	40
Vrste licemjerstva:	40
Licemjerstvo u ubjeđenju.....	40
Licemjerstvo u djelima	41
Ljubav i mržnja	42
Vidovi iskazivanja ljubavi prema nevjernicima:	43
Vrste ljudi u pogledu ljubavi i mržnje.....	44
Islam	45
Temelji islama	45
Iman.....	47
Značenje imana kod ehli sunneta vel-džemata	47
Iman je:.....	47
Temelji imana	47
Ihsan - dobročinstvo	51
Temelji ihsana	51
Podjela ihsana	51
Veza između islama, imana i ihsana.....	52
Ibadet – obožavanje	53
Temelji ibadeta.....	53
Uvjeti ispravnosti ibadeta i njegovog primanja	53
Značajno pravilo kod tevhida obožavanja	54
Vrste ljubavi.....	56
<i>El-havf</i> – strah	58
Vrste straha:.....	58
Vrste straha od Allaha:.....	59
<i>Er-redža'</i> – nada.....	60
<i>Et-tevekkul</i> – oslonac.....	61
Vrste oslonca:	61

Razlika između oslonca i opunomoćivanja:	61
Dova	63
Vrste dove	63
Dova upućena nekome drugom mimo Allaha	63
Rukja	65
Talismani (zapisi)	66
Vrste talismana	66
Et-teberruk – traženje bereketa	68
Vrste teberruka	68
Značajna pravila pri traženju bereketa	69
Značajna pravila kod poduzimanja sebeba – razloga za postizanje nekoga djela	70
Et-tevessul – posredništvo	72
Vrste tevessula	72
Prinošenje žrtve nekome drugom mimo Allaha	73
Zavjet nekome drugom mimo Allaha	75
El-isti'anetu vel-istigasetu vel-isti'azetu – traženje pomoći, izlaza i zaštite	77
Dokaz da spomenute tri stvari predstavljaju ibadet	77
Eš-šefa'at – zauzimanje	79
Vrste šefa'ata:	79
Posjećivanje mezarja	81
Sihr	82
Vrste sihra	82
Propis sihra	82
Propis skidanja sihra	83
Ukazivanje i upozoravanje na sihirbaze	83
Znakovi pomoću kojih se prepoznaje sihirbaz	83
Gatanje i proricanje	85
Vrste onih koji obavještavaju o neviđenom:	85
Propis odlaska gatarima, proricateljima i sihirbazima	86
Et-tijere – zloslutnja	87
Stanja onoga koji čini tijere	88
Lijek za onoga koji osjeti zloslutnju u svome srcu	88

Zabranjena tijera.....	89
Dobar – el-fe'l	89
Razlika između tijere i fe'la.....	89
Astrologija	90
Vrste znanja iz astrologije:	90
Znanje o propisima i utjecaju	90
Znanje o razlozima i utjecaju.....	90
Korist: Mudrost stvaranja zvijezda:.....	91
Traženje kiše na osnovu položaja zvijezda.....	92
Vrste traženja kiše na osnovu položaja zvijezda	92
Dokaz koji ukazuje na zabranjenost traženja kiše na osnovu položaja zvijezda	92
Pretvaranje	94
Propis pretvaranja:	94
Opasnost pretvaranja:.....	94
Ukoliko se s djelom pomiješa pretvaranje	95
Razlika između pretvaranja – rija'a i čuvenja – sum'e	96
Lijek za pretvaranje:.....	96
Nastojanje čovjeka da svojim ibadetom zadobije imetak.....	97
Primjer toga:	97
Upozorenje čovjeku da ne traži svojim ibadetom dunjalučku korist 97	
Hilf – zaklinjanje nečim mimo Allaha	99
Propisano zaklinjanje.....	99
Propis zaklinjanja nečim mimo Allaha	99
Dokaz za propis o zaklinjanju nečim mimo Allaha	100
Primjeri zaklinjanja nečim mimo Allaha:.....	100
Korisni sažetak propisa vezanih za zaklinjanje:.....	100
Otkupnina za onoga koji se zakune nečim mimo Allaha:	100
Spominjanje Allaha i nekoga od stvorenja uz upotrebu veznika "i" 102	
Primjer toga je:	102
Propis	102
Kako je ispravno reći u ovom slučaju.....	102
Razlika između veznika “i” i riječi “a zatim” u ovim slučajevima	103

Riječ “da”	104
Psovanje vremena	106
Psovanje vremena predstavlja ezijet Allaha, subhanehu ve te'ala	106
Dva korisna pravila u izrazima	107
Novotarija	108
Vrste uvođenja novih stvari:	108
Vrste uvođenja novih stvari u vjeru	108
Vrste novotarija s obzirom na njihov propis.....	109
Upozorenje na novine u vjeri i njihovo odbijanje.....	109
Da li postoje lijepa novotarija i ružna novotarija?.....	110
Razlozi koji su doveli do pojave novotarija:	110
Dva značajna i korisna pravila u raspoznavanju novotarija i njihovom odbacivanju.....	110
Dvije značajne napomene	111
Neke od novotarija koje su proširene u ummetu:.....	111
Korisna djela za upoznavanje s novotarijama:	112
Poziv u tevhid	113
Tevhidu se prvo poziva	113
Neke od metoda pozivanja u tevhid	114
Najvažnije knjige iz oblasti tevhida i akide	115
Završnica.....	117